

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Ústav ekonomie

Jarmila Bajerová

Vícezdrojové financování organizace v sociálních službách

Resources Financial of an Organization in Social Services

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Ing. Radmila Herzánová, PhD.

Olomouc 2009

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené informační zdroje.

Olomouc 27. dubna 2009

Ráda bych na tomto místě poděkovala Ing. Radmile Herzánové, PhD. za cenné rady a připomínky, kterými přispěla k vypracování této bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	6
1 Systém sociálního zabezpečení	8
1.1 Sociální pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	9
1.2 Státní sociální podpora	9
1.3 Sociální pomoc	10
2 Sociální služby	11
2.1 Právní předpisy upravující poskytování sociálních služeb	11
2.2 Základní druhy a formy sociálních služeb	13
2.3 Subjekty sociálních služeb	14
3 Neziskové organizace	16
3.1 Typy neziskových organizací	16
3.2 Neziskové organizace v sociálních službách	18
3.2.1 Organizační složka státu	18
3.2.2 Organizační složka územního samosprávného celku	18
3.2.3 Příspěvková organizace státu	19
3.2.4 Občanské sdružení	20
3.2.5 Nadace, nadační fond	20
3.2.6 Obecně prospěšná společnost	21
3.2.7 Účelová zařízení církví	21
3.2.8 Příspěvková organizace územních samosprávných celků	22
3.3 Zdroje financování organizace v sociálních službách	26
4 Vincentinum – poskytovatel sociálních služeb	29
4.1 Základní charakteristika organizace	29
4.2 Historie Vincentina	30
4.3 Zdroje financování	33
4.3.1 Zdroje financování v letech 2005 a 2006	33

4.3.2	Shrnutí financování v letech 2005 a 2006	40
4.3.3	Zdroje financování v letech 2007 a 2008	42
4.3.4	Shrnutí financování v letech 2007 a 2008	50
4.3.5	Zhodnocení financování sociálních služeb před a po nabytí účinnosti zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách	53
	ZÁVĚR	57
	ANOTACE	59
	LITERATURA A PRAMENY	60
	SEZNAM ZKRATEK	64
	SEZNAM TABULEK	65
	SEZNAM GRAFŮ	66
	SEZNAM PŘÍLOH	67
	PŘÍLOHY	68

ÚVOD

Problematika sociálních služeb je oblastí, která se dotýká většiny občanů společnosti. Vždy, když je nutné tuto oblast legislativně upravit, je velké množství odborníků, kteří se k problematice vyjadřují. Na jedné straně je to dobře, ale na druhé straně je pak celý proces velice zdlouhavý. Důkazem toho je zákon o sociálních službách, který nabyl účinnosti 1.1.2007 a který se „rodil“ přibližně patnáct let. Tímto zákonem byly, kromě jiného, nově nastavena pravidla financování sociálních služeb.

Sociální služby se od ostatních služeb se liší tím, že jejich uživatel zřejmě nikdy nebude mít dostatek prostředků, aby mohl uhradit veškeré náklady s ní spojené. A tu nastupuje úloha státu, který musí pomoci uživatelům sociální služby i většině poskytovatelů sociálních služeb. Stát dotuje pouze na základní činnosti. Poskytovatel musí hledat další zdroje, aby služba odpovídala stanoveným standardům, případně aby poskytoval i další služby, které nenabízí jiný poskytovatel. Do nabytí účinnosti nového zákona o sociálních službách, činnost poskytovatelů sociálních služeb, které zřizoval stát, případně VÚSC, určoval zřizovatel. Přijetím nového zákona se jejich způsob financování přiblížil k nestátním organizacím.

Tato práce, která se zabývá financování sociálních služeb z pohledu poskytovatele služeb, je z formálního hlediska členěna do čtyř kapitol.

První kapitola je věnována sociálnímu zabezpečení, kterého součástí jsou i sociální služby.

Ve druhé kapitole jsou popsány sociální služby, legislativní rámec těchto služeb, základní druhy, formy a subjekty, které při poskytování sociálních služeb hrají hlavní úlohu.

Třetí kapitola je zaměřena na organizace, které nejčastěji poskytují sociální službu a které nejsou založeny nebo zřízeny za účelem vytváření zisku, na tzv. neziskové organizace.

Ve čtvrté kapitole je již na příkladu vybrané organizace popsán princip vícezdrojového financování poskytovatele sociální služby.

Cílem této práce je popsat jednotlivé zdroje, které se podílejí na financování sociálních služeb v organizaci, která poskytuje pobytové služby a porovnání financování této organizace před nabytím a po nabytí účinnosti zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

K naplnění stanoveného cíle byly využity tyto metody:

- analýza odborné literatury a platné legislativy
- sběr ekonomických dat a informací o poskytovateli sociální služby
- analýza a vyhodnocení ekonomických dat

1 Systém sociálního zabezpečení

Sociálním zabezpečením se rozumí pomoc a podpora státu jeho občanům. Jedná se o systém institucí, zařízení, opatření a vztahů, kterými se zmírňují a odstraňují následky nepříznivých sociálních událostí, v nichž se občané mohou ocitnout, příp. pomáhají těmto událostem předcházet.

Tyto sociální události mohou být způsobeny zejména:

- zdravotním stavem (nemoc, úraz, invalidita apod.),
- rodinou (mateřství, ztráta živitele),
- věkem (stáří, ztráta partnera, ztráta soběstačnosti),
- nezaměstnaností,
- chudobou (nemožnost dosažení dostačujícího příjmu vlastním přičiněním, zadluženost),
- sociálním vyloučením (bezdomovectví, závislost, recidiva apod.)¹

Dle zákona o sociálním zabezpečení: „Sociální péčí zajišťuje stát pomoc občanům, jejichž životní

potřeby nejsou dostatečně zabezpečeny příjmy z pracovní činnosti, dávkami důchodového nebo nemocenského zabezpečení, popřípadě jinými příjmy, a občanům, kteří ji potřebují vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nebo věku, anebo kteří bez pomoci společnosti nemohou překonat obtížnou životní situaci nebo nepříznivé životní poměry.“²

Systém sociálního zabezpečení je založen na třech základních pilířích, které jsou vybudovány na principu pojištění, podpory a pomoci státu. Jsou to:

- sociální pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,
- státní sociální podpora
- sociální pomoc

---

¹ Srov. JANOUŠKOVÁ, K., a NEDĚLNÍKOVÁ, D., *Profesní dovednosti terénních pracovníků*, s. 93

² Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, §73, odst.1

1.1 Sociální pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Průša uvádí: „V rámci systému sociálního pojištění jsou dnes řešeny ty sociální situace, na které se občan může předem připravit (tedy pojistit) formou odložení části své dnešní spotřeby na krytí důsledků budoucí nejisté dlouhodobé či krátkodobé sociální situace“.³ Těmito situacemi mohou např. být nemoc, úraz, invalidita, dosažení důchodového věku.

Jednotlivé subsystémy jsou hrazeny z pojistného, které platí podle stanovených podmínek:

- zaměstnanec ze své mzdy
- zaměstnavatel z objemu vyplacených hrubých mezd
- osoba samostatně výdělečně činná ze svého vyměřovacího základu⁴

1.2 Státní sociální podpora

Podstatou státní sociální podpory je řešení sociálních situací, které jsou na základě společenského konsenzu uznány za zřetele hodné. Jedná se hlavně o ty situace, kdy je potřeba určitou skupinu, především rodiny s dětmi, podpořit, např. při narození dítěte, péči rodičů o něj, jeho výchovu po celou dobu přípravy na povolání apod.

Vzhledem k tomu, že základem pro většinu dávek státní sociální podpory je životní minimum a jeho násobky, jedná se o systém, který umožňuje operativně podle sociálních situací, které se v rodině vyskytnou stanovit výši jednotlivých dávek. Při valorizaci částek životního minima dochází automaticky k valorizaci dávek státní sociální podpory.⁵

---

³ PRŮŠA, L., *Ekonomie sociálních služeb*, s.14

⁴ Srov. Tamtéž

⁵ Srov. Tamtéž, s. 15-16

1.3 Sociální pomoc

Charakteristickým znakem sociální pomoci je, že je určen pro každého občana, který se dostane vzhledem k nízkému příjmu do stavu hmotné nouze, či vzhledem k zdravotnímu stavu nebo podmínkám života do situace, kdy je oproti okolní společnosti znevýhodněn, příp. mu hrozí sociální vyloučení.⁶

Základními nástroji sociální pomoci jsou poradenství, prevence sociálně patologických jevů, sociálně právní ochrana, dávky pomoci v hmotné nouzi a sociální služby.⁷

Zjednodušeně lze říci, že sociální pomoc se dělí podle toho, zda je pomoc poskytována ve formě služeb nebo finančních dávek.

---

⁶ Srov. JANOUŠKOVÁ, K., a NEDĚLNÍKOVÁ, D., *Profesní dovednosti terénních pracovníků*, s. 94

⁷ Srov. PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*, s. 18

2 Sociální služby

Pojem sociální služby je používán ve dvou rovinách:

1. jako forma sociální pomoci poskytované konáním státní, obecní nebo nestátní instituce ve prospěch jiné osoby,
2. jako sociální práce ve prospěch lidí v sociální nouzi.⁸

Cílem sociálních služeb, které jsou součástí sociální pomoci, je ochrana práv a oprávněných zájmů lidí, kteří jsou nebo mohou být znevýhodněni. Důvodem tohoto znevýhodnění může být:

- nepříznivý zdravotní stav či zdravotní postižení
- stáří
- nepříznivá životní situace⁹

Průša uvádí: „Historicky nejstarší vývojové formy sociálních služeb zahrnovaly útulky pro nemocné a staré občany, pro sirotky a pro chudinu. V moderních státech se vyvinula důležitá dichotomie státních a nestátních služeb, která umožňuje na nestátní bázi pomáhat i lidem, jejichž způsob života je odmítán širokou veřejností (alkoholici, drogově závislí).“¹⁰

2.1 Právní předpisy upravující poskytování sociálních služeb

Problematiku sociálních služeb upravují tyto hlavní předpisy:

1. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
2. Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách

⁸ Srov. PRŮŠA, L. *Sociální služby – srovnání ČR a EU*, s. 8

⁹ Srov. JANOUŠKOVÁ, K., a NEDĚLNÍKOVÁ, D., *Profesní dovednosti terénních pracovníků*, s. 121

¹⁰ PRŮŠA, L. *Sociální služby – srovnání ČR a EU*, s. 8

Oba právní předpisy nabyly účinnosti dnem 1.ledna 2007 a již byly několikrát novelizovány.

Dle Čámského: „Zákon č. 108/2006 Sb. (sociálních službách) přinesl naprosto zásadní změnu v systému sociální péče. Opustil dosavadní praxi paternalisticko-direktivního modelu a vytvořil prostředí pro rozvoj vztahů mezi poskytovateli sociálních služeb a jejich klienty (uživateli), založený na rovnoprávnosti, dobrovolnictví, důsledně individuálním přístupu, na úsilí o nevyčleňování adresátů sociálních služeb z přirozeného prostředí a ze společnosti, se zvláštním důrazem též na spolupráci mezi poskytovateli, uživateli i osobami jim blízkými, s cílem mobilizovat uživatele sociálních služeb k převzetí spoluodpovědnosti na řešení jejich nepříznivé sociální situace a závislosti na poskytování sociálních služeb.“¹¹

Zákon současně představuje v této oblasti několik nových institutů:

- příspěvek na péči – sociální dávka určená k obstarání základních sociálních služeb, které osoba podle stupně závislosti nezbytně potřebuje,
- registrace poskytovatele sociálních služeb – nezbytná podmínka pro výkon činnosti poskytovatele - zajištění osvědčení o splnění podmínek hygienického, technického, materiálního, personálního a odborného charakteru pro poskytování sociální služby,
- smlouva o poskytování sociálních služeb mezi uživatelem a poskytovatelem sociálních služeb,
- standardy kvality poskytovaných sociálních služeb – soubor kritérií, jejichž prostřednictvím je definována úroveň kvality poskytovaných sociálních služeb,
- inspekce poskytování sociálních služeb – ověření, zda registrovaný poskytovatel řádně plní své povinnosti a naplňuje požadavky zákona. Základním nástrojem, kterým inspekce ověřuje splnění těchto požadavků jsou standardy kvality.¹²

---

¹¹ Čámský, P., Právní rámec poskytovaných sociálních služeb, *Sociální služby*, 2009, č. 1, s. 25

¹² Srov. Tamtéž , s. 25-26

2.2 Základní druhy a formy sociálních služeb

Zákon o sociálních službách rozlišuje tři základní druhy sociálních služeb¹³:

- a) sociální poradenství jako nedílnou součást sociálních služeb,
- b) služby sociální péče, jejichž cílem je zabezpečit základní životní potřeby,
- c) služby sociální prevence, které slouží k předcházení a zabraňování sociálnímu vyloučení lidí ohrožených sociálně negativními jevy.

Formy poskytování sociálních služeb:

- a) terénní služby – jsou poskytovány v prostředí, kde člověk žije. Jde hlavně o pečovatelskou službu, osobní asistenci, terénní služby pro ohroženou mládež apod.,
- b) ambulantní služby – klient dochází do specializovaných zařízení, jako jsou např. poradny, denní stacionáře apod.,
- c) pobytové služby – jsou poskytovány v zařízeních, kde člověk současně i žije. Jde hlavně o domovy pro seniory či zdravotně postižené, chráněné bydlení, azylové domy apod.

„Rozsah a forma pomoci musí zachovávat lidskou důstojnost, musí působit na osoby aktivně a motivovat je k činnostem, které neprodlužují nebo nezhoršují jejich nepříznivou sociální situaci a musí zabraňovat jejich sociálnímu vyloučení.“¹⁴

---

¹³ Srov. *Stručný průvodce zákonem o sociálních službách*, <<http://www.mpsv.cz/files/clanky/3222/zlom170x170web.pdf>>

¹⁴ REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, s. 196

2.3 Subjekty sociálních služeb

Při poskytování sociálních služeb hrají hlavní úlohu tyto subjekty:

Občan

Občan může poskytovat sociální službu buď jako projev dobročinnosti formou občanské výpomoci, sousedské pomoci, ale také poskytovat sociální služby na neziskové bázi, příp. za účelem zisku.

Rodina

Rodina jako nejmenší sociální a ekonomická jednotka společnosti je místem, kde se realizují elementární sociální služby v jejich přirozené podobě. Dochází ke směně služeb mezi generacemi (péče o děti, staré členy rodiny, pomoc v nemoci apod.)

Zájmové občanské sdružení

Takovou organizací je občanské sdružení, které sdružuje občany se společným sociálním zájmem či potřebou (sluchově postižení, vozíčkáři, nevidomí apod.). Působí obvykle v celostátním měřítku.

Dobročinné občanské sdružení

Jde o typ organizace, která zpravidla nesdružuje ty, kterých se poskytovaná pomoc týká, ale ty, kteří z různých důvodů chtějí jiným pomáhat. Patří sem Česká katolická charita, Diakonie, Naděje apod.

Mezinárodní humanitární organizace

Činnost těchto organizací překračuje hranice států. Jsou respektovány jako neutrální, což jim dává možnost pomáhat při válečných konfliktech a řešení jejich sociálních důsledků. Příkladem jsou Mezinárodní červený kříž, Armáda spásy apod.¹⁵

---

¹⁵ Srov. REKTORÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, s 191-192

Obec

Obec je základní občanskou komunitou, která je občanu po rodině nejbližší a která svými sociálními aktivitami může chránit jeho sociální zájmy. Nezvládnutí rizikových jevů v místě může být zdrojem širší společenské destabilizace.¹⁶ Obec by s ohledem na svou velikost měla disponovat určitým standardem vybavení sociálními službami.¹⁷

Stát

Rektořík uvádí: „Stát v rámci své sociální politiky nese odpovědnost za existenci sociálních služeb a realizuje ji tím, že vytváří pro jejich existenci právní, organizační a ekonomické podmínky a případně tyto služby organizuje sám. Stanovení právních podmínek znamená vytvoření právního rámce, úpravu vzájemných vztahů subjektů sociálních služeb a jejich klientů. Ekonomické předpoklady jsou dány stanovením pravidel pro financování těchto služeb a jejich eventuálním financováním, nebo přispíváním na organizování služeb jinými subjekty ze státního rozpočtu.“¹⁸

Další fyzické a právnické osoby

Poskytovat sociální služby mohou další subjekty - fyzické a právnické osoby podnikatelského nebo nepodnikatelského charakteru. Tyto subjekty organizují jednak programy sociálního charakteru pro své zaměstnance s cílem posílení jejich motivace a pak programy podnikatelského charakteru pro občany v sociální nouzi.

Průša uvádí: „Při poskytování sociálních služeb lze také dosahovat zisku, tedy podnikat. Podnikat totiž znamená organizovat službu, a to je v sociální oblasti vždy přínosné. Sociální podstata těchto činností spočívá v tom, aby byly přístupné i těm, kdo nemá dostatek prostředků k tomu, aby si tyto činnosti mohl koupit, tedy v zabezpečení jejich úhrady z jiných zdrojů.“

Občanská sdružení, církevní a zájmové organizace a nadace tyto programy organizují a realizují nikoli s cílem dosažení zisku, ale s cílem pomoci občanům v obtížné sociální situaci, kdy zisk není hlavním cílem jejich aktivity.“¹⁹

---

¹⁶ Srov. PRŮŠA, L. *Sociální služby – srovnání ČR a EU*, s. 8

¹⁷ Srov. REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, s. 192

¹⁸ Srov. REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, s. 192

¹⁹ PRŮŠA, L. *Sociální služby – srovnání ČR a EU*, s. 8

3 Neziskové organizace

Sociální služby poskytují nejčastěji organizace, které nejsou zřízeny nebo založeny za účelem vytváření zisku, tzv. neziskové organizace. To ale neznamená, že nemohou vykázat kladný výsledek hospodaření. Zisk pak musí být použit k hlavní činnosti, ke které byly založeny.

Neziskové organizace mají nezastupitelné místo při poskytování sociálních služeb. Všechny tyto organizace podléhají řadě společných znaků a pravidel jako ziskové organizace. Jednotlivé organizace mají své slabosti i přednosti spojené s riziky, úspěchy, výzvami, ale i selháním.

U některých ekonomů neziskové organizace vzbuzují negativní nádechy, jako něco, na co se musí doplácet, nejčastěji z veřejných prostředků.

I přesto lze konstatovat, že „ neziskové organizace významně doplňují fungování tržní ekonomiky, přičemž zároveň předpokládají její fungování a dostatečnou rozvinutost. Neziskové organizace jsou v konkrétních oblastech řešením nemožnosti stavět určité činnosti ve společnosti na ziskovou bázi, resp. řešením tržních selhání.“²⁰

3.1 Typy neziskových organizací

Pojem nezisková organizace není nikde definován . Z pohledu zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, se jedná o organizace, které: „nejsou založeny nebo zřízeny za účelem podnikání.“²¹

---

²⁰ BOUKAL, P., VÁVROVÁ, H. *Ekonomika a financování neziskových organizací*, s.21

²¹ Zákon č. 586/1992 Sb., § 18, odst. 3

Rektořík neziskové organizace člení dle různých kritérií, např.:

Podle kritéria zakladatele na

- a) veřejnoprávní organizace – založené veřejnou správou, tzn.:
  - státní správou (ministerstva apod.)
  - samosprávou (obec, kraj)
- b) soukromoprávní organizace – založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou
- c) veřejnoprávní instituce – výkon účelu veřejné služby je dán ze zákona, např. veřejná vysoká škola

Podle kritéria právně organizační normy na

- a) organizace založené podle zákonů 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla a č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- b) organizace založené podle ostatních zákonů pro neziskové organizace
- c) organizace založené podle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Podle kritéria financování na

- a) organizace financované pouze z veřejných rozpočtů (organizační složky států a územních celků
- b) organizace financované zčásti z veřejných rozpočtů (příspěvkové organizace, některá občanská sdružení, církve a náboženské společnosti, politické strany apod.)
- c) organizace financované z různých zdrojů (dary, sbírky, granty, vlastní činnost)
- d) organizace financované především z výsledků realizace svého poslání²²

Jelikož tato práce je zaměřena na sociální služby, v následujícím textu je uveden přehled základních informací o organizacích, které mohou poskytovat sociální služby.

---

²² REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru*, s. 40-41

3.2 Neziskové organizace v sociálních službách

Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách: „Poskytovateli sociálních služeb jsou při splnění podmínek stanovených tímto zákonem územní samosprávné celky a jimi zřizované právnické osoby, další právnické osoby, fyzické osoby a ministerstvo a jím zřízené organizační složky státu.“²³

3.2.1 Organizační složka státu

OSS dle zákona č. 219/2000 Sb., „není právnickou osobou. Tím není dotčena její působnost nebo výkon předmětu činnosti podle zvláštních právních předpisů a její jednání v těchto případech je jednáním státu.“²⁴

K plnění úkolů v rámci poskytování sociálních služeb organizační složku jménem státu zřizuje obvykle MPSV ČR. Pro tyto účely zřizovatel použije majetek státu, se kterým je organizační složka příslušná hospodařit. O zřízení rozhoduje zřizovatel opatřením, jehož součástí je zřizovací listina.

Ke zřízení organizační složky je nutný souhlas MF ČR. OSS je účetní jednotkou.²⁵ Její hospodaření je dané zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Dle tohoto zákona OSS hospodaří s prostředky státního rozpočtu. Její příjmy jsou příjmy státního rozpočtu. Rozpočet OSS může zahrnovat pouze příjmy a výdaje související s činnostmi vymezenými ve zřizovací listině, příp. stanovenými jí zákonem.²⁶

3.2.2 Organizační složka územního samosprávného celku

Organizační složku územního samosprávného celku zřizuje obec nebo kraj rozhodnutím zastupitelstva dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů jako své zařízení bez právní subjektivity. V § 24 tohoto zákona

²³ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 6

²⁴ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, § 3

²⁵ Srov. Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích § 4

²⁶ Srov. zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), § 45

je uvedeno: „Organizační složka hospodaří jménem svého zřizovatele a není účetní jednotkou. Tuto formu svého hospodaření volí územní samosprávný celek pro takové činnosti, které

- a) nevyžadují velký počet zaměstnanců,
- b) nepotřebují složité a rozsáhlé strojní nebo jiné technické vybavení,
- c) nejsou vnitřně odvětvově či jinak organizačně členěné,
- d) nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů.“²⁷

Pracovníci organizační složky jsou zaměstnanci zřizovatele. Zřizovatel má ve svém rozpočtu obsaženy veškeré příjmy a výdaje organizační složky, tzn. že její rozpočet je součástí rozpočtu zřizovatele.²⁸

3.2.3 Příspěvková organizace státu

Příspěvkovou organizaci zřizuje některý z ústředních orgánů státní správy dle zákonů č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla a č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky. Příspěvková organizace je právnickou osobou, zřizovatel vydá o její vzniku zřizovací listinu. Dle § 53 zákona č. 218/2000 Sb., Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými hlavní činností a s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu pouze v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem. Dále příspěvková organizace hospodaří s prostředky svých fondů, s prostředky získanými jinou činností, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, s peněžními prostředky poskytnutými ze zahraničí a s peněžními prostředky poskytnutými z rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů, včetně prostředků poskytnutých České republice z rozpočtu Evropské unie, z finančních mechanismů a přijatých příspěvkovými organizacemi z Národního fondu.“²⁹

V zákonu 218/2000 Sb., je dále uvedeno: „Hospodaření příspěvkové organizace se řídí jejím rozpočtem, který po zahrnutí příspěvku ze státního rozpočtu nebo stanovení odvodu do státního rozpočtu musí být sestaven jako vyrovnaný. Rozpočet příspěvkové

---

²⁷ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 24

²⁸ Srov. Tamtéž, § 25-26

²⁹ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), § 53

organizace může zahrnovat pouze náklady a výnosy související jen s jí poskytovanými službami, které jsou předmětem její hlavní činnosti.³⁰

3.2.4 Občanské sdružení

Činnost občanského sdružení je upravena zákonem č. 83/1999 Sb., o sdružování občanů. Je sdružením fyzických nebo právnických osob za účelem realizace společných zájmů nebo obecně prospěšné činnosti.

Dle zákona o sdružování občanů je občanské sdružení právnickou osobou. Do jeho postavení a činnosti mohou státní orgány zasahovat jen v mezích zákona.³¹

Občanské sdružení registruje ministerstvo vnitra na základě žádosti. Zakládacím a organizačním dokumentem jsou stanovy, které povinně obsahují název občanského sdružení, sídlo, statut, cíl, pravidla členství, práva a povinnosti členů, orgány, zásady hospodaření, pravidla zániku. Nejvyšším orgánem je valná hromada (rada, předseda)³²

3.2.5 Nadace, nadační fond

Činnost nadace a nadačního fondu upravuje zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních фондах a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních фондах).

Dle tohoto zákona jsou nadace a nadační fond účelová sdružení majetku k dosahování obecně prospěšných cílů. Jsou právnickými osobami.³³

Nadace nebo nadační fondy se zřizují písemnou smlouvou uzavřenou mezi zřizovateli, je-li zřizovatel jediný pak zakládací listinou. Registrovány jsou u krajského soudu.

Rozdíl mezi nadací a nadačním fondem je ve výši nadačního fondu. U nadačního fondu není povinná minimální výše nadačního jmění, soudy však přítomnost nadačního jmění vítají, žádosti o zápis do rejstříku bez nadačního jmění bývají

³⁰ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), § 53

³¹ Srov. zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, § 2-3

³² BOUKAL, P., VÁVROVÁ, H. *Ekonomika a financování neziskových organizací*, s. 22

³³ Srov. zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních фондах, § 1

nahlíženy jako problematické. Minimální výše nadačního jmění u nadace je 500 000 Kč.³⁴

3.2.6 Obecně prospěšná společnost

Postavení a právní poměry o.p.s. upravuje zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů.

Dle tohoto zákona je o.p.s. právnickou osobou, která poskytuje obecně prospěšné služby za předem stanovených podmínek, Její zisk nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů orgánů nebo zaměstnanců, ale ve prospěch služeb, pro které byla založena.

Zakladateli obecně prospěšné společnosti mohou být fyzické osoby, Česká republika nebo právnické osoby. Zakládá se zakládací smlouvou v případě více zakladatelů nebo zakládací listinou pokud je zakladatel jediný. Obecně prospěšná společnost vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností.³⁵

Kromě obecně prospěšných služeb může o. p. s. vykonávat i tzv. „doplňkovou činnost“ za podmínky, že bude dosaženo účinnějšího využití majetku a nebude ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb.

Zisk po zdanění převádí o.p s. do rezervního fondu.

Obecně prospěšná společnost se může ucházet o dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu územních samosprávných celků nebo ze státního fondu.³⁶

3.2.7 Účelová zařízení církví

Dle zákona č.3/2002 Sb. mohou registrované církve nebo náboženské společnosti zřizovat účelová zařízení pro poskytování charitativních služeb. Tato zařízení kromě charitativní činnosti mohou provozovat podnikání jako svou doplňkovou činnost.³⁷

---

³⁴ BOUKAL, P., VÁVROVÁ, H. *Ekonomika a financování neziskových organizací*, s. 23-26.

³⁵ Srov. zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, § 2-5

³⁶ Tamtéž § 17-18

Účelovými zařízeními pro poskytování sociálních služeb jsou charita a diakonie založené zakládací listinou registrované církve nebo náboženské společnosti. Zařízení poskytují služby veřejnosti za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek.³⁸

3.2.8 Příspěvková organizace územních samosprávných celků

Předmětem rozboru zdrojů financování uvedený ve čtvrté kapitole bude tento typ organizace, proto nyní bude popsána podrobněji.

Základním právním předpisem, který upravuje vznik a fungování příspěvkové organizace územních samosprávných celků (dále příspěvková organizace) je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V § 27 je uvedeno: „Územní samosprávný celek zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.“³⁹

Příspěvková organizace je právnickou osobou. O jejím vzniku vydá zřizovatel zřizovací listinu. Tato dle zákona č. 250/2000 Sb., musí obsahovat:⁴⁰

- a) úplný název zřizovatele,
- b) název, sídlo příspěvkové organizace a její identifikační číslo
- c) vymezení hlavního účelu a předmětu činnosti,
- d) označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,
- e) vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává do správy k jejímu vlastnímu hospodářskému využití,
- f) vymezení takových majetkových práv, jež organizaci umožní, aby svěřený majetek, včetně majetku získaného její vlastní činností, spravovala pro hlavní účel, k němuž byla zřízena (práva a povinnosti spojené s jeho plným efektivním a ekonomicky účelným využitím, s péčí o jeho ochranu, rozvoj a zvelebení,

---

³⁷ Srov. zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církvi a náboženských společností a o změně některých zákonů, § 15a

³⁸ Srov. Tamtéž § 16a

³⁹ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 27

- podmínky pro jeho případnou další investiční výstavbu, práva a povinnosti spojená s případným pronajímáním svěřeného majetku jiným subjektům apod.),
- g) okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců; tato činnost nesmí narušovat plnění hlavních účelů organizace a sleduje se odděleně,
- h) vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.

Zřizovatel také provádí kontrolu hospodaření příspěvkové organizace. Příspěvková organizace se zapisuje do obchodního rejstříku.

Příspěvková organizace hospodaří:

- s peněžními prostředky získanými vlastní činností,
- s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele,
- s prostředky svých fondů,
- s peněžními dary od fyzických a právnických osob,
- s dotací z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu ,
- s dotací podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce.

Pokud příspěvková organizace vytváří ve své doplňkové činnosti zisk, může jej použít jen ve prospěch své hlavní činnosti. Využití na jiný účel může organizaci povolit pouze zřizovatel.

Zřizovatel může také příspěvkové organizaci uložit odvod do svého rozpočtu, v případě že:

- a) plánované výnosy překračují plánované náklady příspěvkové organizace (pokud se jedná o závazný ukazatel rozpočtu),
- b) její investiční zdroje jsou větší, než je jejich potřeba užití podle rozhodnutí zřizovatele,
- c) porušila rozpočtovou kázeň.

---

⁴⁰ Srov. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 27

Zákon 250/2000 Sb. říká, že: „Vztah rozpočtu příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele lze během roku změnit v neprospěch příspěvkové organizace jen ze závažných, objektivně působících příčin.“⁴¹

Příspěvková organizace tvoří a hospodaří s těmito peněžními fondy:

- a) rezervní fond,
- b) investiční fond,
- c) fond odměn,
- d) fond kulturních a sociálních potřeb.

Rezervní fond⁴²

Zdroji rezervního fondu jsou:

- zlepšený výsledek hospodaření příspěvkové organizace po schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku,
- peněžní dary

Rezervní fond se používá k:

- a) dalšímu rozvoji své činnosti,
- b) časovému překlenutí rozdílů mezi výnosy a náklady,
- c) úhradě případných sankcí uložených jí za porušení rozpočtové kázně,
- d) k úhradě své ztráty za předchozí léta.

Investiční fond⁴³

Investiční fond vytváří příspěvková organizace k financování svých investičních potřeb. Jeho zdrojem mohou být:

- a) odpisy z hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku prováděné podle zřizovatelem schváleného odpisového plánu,
- b) investiční dotace z rozpočtu zřizovatele,
- c) investiční příspěvky ze státních fondů,
- d) výnosy z prodeje hmotného investičního majetku,
- e) dary a příspěvky od jiných subjektů.

---

⁴¹ Srov. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 28

⁴² Srov. Tamtéž § 30

⁴³ Srov. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 31

Investiční fond příspěvkové organizace lze použít:

- a) k financování investičních výdajů,
- b) k úhradě investičních úvěrů nebo půjček,
- c) k odvodu do rozpočtu zřizovatele, v případě nařízeného odvodu,
- d) k financování údržby a oprav nemovitého majetku ve vlastnictví zřizovatele, který příspěvková organizace používá pro svou činnost.

Fond odměn⁴⁴

Fond odměn je tvořen ze zlepšeného hospodářského výsledku příspěvkové organizace na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení kalendářního roku.

Z fondu odměn se hradí odměny zaměstnancům. Přednostně se z fondu odměn se hradí případné překročení limitu prostředků na platy, který určí zřizovatel.

Fond kulturních a sociálních potřeb

Tento fond je dle vyhlášky o FKSP tvořen:⁴⁵

- základním přidělem na vrub nákladů, který tvoří 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů a odměny za pracovní pohotovost,
- splátky půjček poskytnutých zaměstnancům,
- náhrada škod a pojistná plnění od pojišťovny vztahující se k majetku pořízenému z fondu,
- peněžní a jiné dary určené do fondu,
- příjmy z pronájmu rekreačních a sportovních zařízení, na jejichž provoz příspěvková organizace přispívá z fondu.

FKSP je určen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců (bývalých zaměstnanců) v pracovním poměru k organizaci a jejich rodinných příslušníků. Organizace má povinnost sestavit rozpočet příjmů a výdajů na příslušný rok a stanovit pravidla pro čerpání fondu.

---

⁴⁴ Srov. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 32

⁴⁵ Srov. vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, § 2-14

3.3 Zdroje financování organizace v sociálních službách

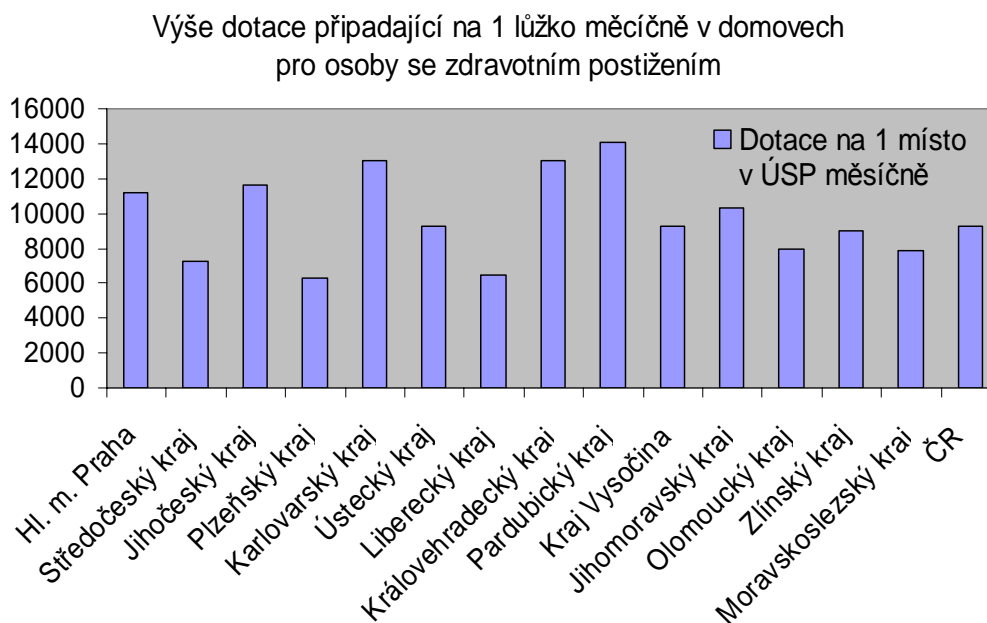
Jedním ze základních principů poskytování sociálních služeb je jejich vícezdrojové financování. Obvykle se jedná o kombinaci financování z veřejných zdrojů s neveřejnými (soukromými) zdroji.

Základními finančními zdroji v současnosti jsou:

- **dotace státu** – poskytovatelům, kteří jsou zapsáni v registru poskytovatelů sociálních služeb. Tyto dotace jsou přidělovány prostřednictvím rozpočtů jednotlivých krajů k financování běžných výdajů souvisejících se sociálními službami a v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb. Dotaci poskytuje MPSV na základě žádosti poskytovatele předložené prostřednictvím příslušného krajského úřadu.⁴⁶ Na poskytnutí dotace není právní nárok.

V následujícím grafu je zpracovaná výše dotace na 1 lůžko v domovech pro osoby se zdravotním postižením dle jednotlivých krajů v roce 2007.

Graf. 1 - Výše dotace na jedno lůžko za měsíc

Zdroj: Průša, L. Sociální služby – srovnání ČR a EU. s. 35

⁴⁶ Srov. PRŮŠA, L. Sociální služby – srovnání ČR a EU, s. 23

Z grafu vyplývá, že výše dotací poskytnutých na rezidenční služby v jednotlivých krajích jsou značně rozdílné.

- **příspěvek na péči** – je státní dávkou poskytovanou fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci, které jsou závislé na pomoci jiné osoby.⁴⁷ Vyplácen je ze státního rozpočtu prostřednictvím obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Výše příspěvku je stanovena diferencovaně podle věku posuzované osoby a podle míry její závislosti na pomoci jiné osoby.⁴⁸ Příspěvek na péči pak slouží jeho příjemci k úhradě poskytnutých sociálních služeb. Při poskytování pobytových služeb náleží organizaci celá výše příspěvku na péči osoby, které poskytuje služby. Při pobytech v týdenních stacionářích tomuto zařízení za péči náleží 75 % přiznaného příspěvku.

Tab. 1 - Výše příspěvku na péči za kalendářní měsíc (stav k 1.1.2009):

	do 18 let věku	nad 18 let věku
Stupeň I (lehká závislost)	3 000 Kč	2 000 Kč
Stupeň II (středně těžká závislost)	5 000 Kč	4 000 Kč
Stupeň III (těžká závislost)	9 000 Kč	8 000 Kč
Stupeň IV (úplná závislost)	11 000 Kč	11 000 Kč

- **dotace a příspěvky z rozpočtu obce a kraje** – v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, přispívají kraje a obce organizacím, které zřizují, příp. dalším subjektům. Obce a kraje jsou povinni garantovat určitý základní standard (sortiment a kvalitu) sociálních služeb na svém území.
- **úhrady uživatel sociálních služeb** – sociální služby jsou podle nového zákona poskytovány bez úhrady nákladů, za částečnou nebo plnou úhradu nákladů. Výše úhrady nákladů vychází ze smlouvy, kterou s poskytovatelem služby uzavře klient. U pobytových službách (týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovech pro seniory, chráněném bydlení a další)

⁴⁷ Srov. KRÁLOVÁ, J., RÁŽOVÁ, E. *Sociální služby a příspěvek na péči*, s. 160

klienti hradí úhradu za ubytování, stravu a za péči sjednanou ve smlouvě. Maximální výše úhrady za ubytování a stravu je stanovena vyhláškou č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění.⁴⁹ Po úhradě za ubytování a stravu musí osobě zůstat alespoň 15 % jejího příjmu, při poskytování pobytových služeb v týdenních stacionářích 25 % příjmu.

- **finanční prostředky ze zdrojů Evropské unie** – na financování sociálních služeb se zatím podílejí v malém rozsahu. Příklad použití prostředků z Evropského sociálního fondu je uveden ve čtvrté kapitole této práce.
- **úhrady zdravotních pojišťoven za provedené zdravotnické úkony** – jsou prováděny na základě uzavřených smluv mezi zařízením sociálních služeb a příslušnou zdravotní pojišťovnou za účelem zajištění zdravotní péče pojištěncům umístěných v těchto zařízeních. Zařízení musí prokázat, že zdravotní péče je poskytována na základě ordinace ošetřujícího lékaře zdravotnickými pracovníky, kteří jsou způsobilí k výkonu zdravotnického povolání.⁵⁰ Dle vyhlášky č. 620/2006 Sb. pro zdravotní úkony v pobytových zařízeních sociálních služeb byla zavedena nová odbornost – všeobecná sestra v sociálních službách.⁵¹
- **další zdroje**
  - dary fyzických a právnických osob, dary charitativní akce,
  - získané z pronájmu majetku, prodejem movitého dlouhodobého majetku apod.
  - zapojením peněžních fondů organizace

---

⁴⁸ Srov. PRŮŠA, L. *Sociální služby – srovnání ČR a EU*, s. 19-20

⁴⁹ Srov. Průša, L. *Sociální služby – srovnání ČR a EU*, s. 18

⁵⁰ Srov. PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*, s.104

4 Vincentinum – poskytovatel sociálních služeb

Cílem této kapitoly je na konkrétním příkladu organizace jako poskytovatele sociálních služeb ukázat jak se projevuje vícezdrojové financování těchto služeb.

4.1 Základní charakteristika organizace

Vincentinum – ústav sociální péče Šternberk byl zřízen Zastupitelstvem Olomouckého kraje jako příspěvková organizace s účinností o 1. ledna 2003. Patří mezi největší poskytovatele sociálních služeb v Olomouckém kraji.

S účinností od 1.7. 2007 se název příspěvkové organizace mění na Vincentinum – poskytovatel sociálních služeb Šternberk (dále Vincentinum).

Organizace byla k 1.7.2007 zaregistrována podle § 48 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách jako domov pro osoby se zdravotním postižením. Cílovou skupinou jsou osoby s mentálním a kombinovaných postižením bez omezení věkem, kteří jsou závislí na pomoci jiné osoby.

Klientům, o které nemůže jejich rodina pečovat v přirozeném sociálním prostředí, poskytuje Vincentinum bydlení, stravování, zaopatření a v případě potřeby osobní vybavení. Komplexní péče o děti, mládež, střední generaci a seniory je poskytována formou celoročního pobytu.

Organizace vystupuje v právních vztazích svým jménem a má odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.

Statutárním orgánem je ředitel, jmenovaný a odvolávaný Radou Olomouckého kraje. Ředitel odpovídá Radě kraje za celkovou činnost a hospodaření organizace.⁵¹

Organizace ke své činnosti využívá majetek ve vlastnictví zřizovatele. Ve zřizovací listině jsou vymezeny práva a povinnosti při hospodaření s tímto majetkem.

K 31.12. 2008 byla sociální služba poskytována 217 klientům.

---

⁵¹ Srov. vyhláška č. 620/2006 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotnických výkonů s bodovými hodnotami, s. 8358

⁵² Srov. Zřizovací listina č.j. 5/UZ/18/39/2007, čl. III.

Rozdělení uživatelů sociální služby podle věkových skupin (stav k 31.12.2008):

7 – 12 let	2
13 – 18 let	12
19 – 26 let	45
27 – 65 let	145
66 – 85 let	13

Rozdělení uživatelů sociální služby dle základních diagnóz (stav k 31.12.2008):

Lehká mentální retardace	31
Střední mentální retardace	96
Těžká mentální retardace	24
Hluboká mentální retardace	66

4.2 Historie Vincentina

Historie Vincentina se začala psát již v 19. století. Spolek svatého Vincence z Pauly pod vedením předsedy Karla Ervína hraběte Nostitze založil 1.11.1889 v Praze dobročinný ústav pro mládež a dospělé s tělesným a zdravotním postižením. Ústav sloužil původně jako útulek pro tři nevléčitelně nemocné ženy. Postupně se počet chovanců zvyšoval. V roce 1907 mělo Vincentinum již 83 chovanců.

V roce 1908 samostatnou nadací pod názvem Dům milosrdenství Vincentinum začalo spravovat devítičlenné kuratorium. Hlavním posláním byla péče o lidi nejubožejší – chudé, opuštěné, všemožně postižené, nevléčitelně nemocné, o které nikdo neměl zájem.

Rok 1914 a příchod války znamenaly pro ústav kruté časy, bylo zde ošetřováno již 160 chovanců.

V roce 1922 začal vycházet časopis Vincentina, tím byli osloveni a získání další příznivci a o rok později vychází poprvé kalendář Vincentina.

V roce 1926 již Vincentinum sídlí na dvou místech v Praze, a to v Břevnově a ve Smečně. Koncem roku 1927 se zvýšil počet chovanců na 280 osob.

Financování ústavu i v této době lze charakterizovat jako vícezdrojové. Na financování se podílelo:

- Ministerstvo veřejného zdravotnictví,
- Ministerstvo sociální péče
- Zemský úřad v Praze
- Zemský sirotčí fond
- příspěvky obcí, okresů a majetnějších příbuzných chovanců
- příspěvky konferencí sv. Vincence
- dary Spolku sv. Vincence, dalších organizací, podnikatelů i jednotlivců
- příjmy z prodeje výrobků chovanců, kalendáře Vincentina, časopisu, pohlednic a knih vydávaných Vincentinem

Rok 1939 je pro Vincentinum jubilejním, slaví padesát let svého trvání. Ústav má 400 chovanců. Kuratorium plánuje v Břevnově rozsáhlou rekonstrukci, která se však díky druhé světové válce neuskuteční.⁵³

Druhou světovou válku přežilo Vincentinum relativně dobře. V příloze č. 1 je připojena titulní stránka kalendáře z tohoto období, kterou vydávalo Vincentinum a tři stránky z tohoto kalendáře, kde je popsána činnost ústavu v letech 1943 - 1944. Z uvedeného textu je možné si udělat představu o vnitřním uspořádání a řízení ústavu, nákladech na provoz i kdo podporoval Vincentinum finančně. Byli to jednotlivci, veřejné správní úřady, sociální instituce a korporace, dále peněžní ústavy, větší podniky i neznámí dárci. Ke dni 30. září 1944 bylo v obou domech Vincentina 466 chovanců.

V roce 1945 po osvobození republiky opadlo napětí vyvolané snahou Němců zabrat budovy Vincentina. Němci se nijak netajili tím, co čeká postižené, kdyby válku vyhráli.

„Válku Vincentinum v Praze přežilo, ale nástup komunistické moci nikoliv. Praha musela být jako první očištěna od „mrzáků a jeptišek“. Nejdříve bylo rozhodnuto

---

⁵³ Srov. *120 let Vincentina aneb z Prahy do Šternberka*, s. 3-5

uvolnit smečenský zámek, údajně zdravé pracující hornické mládeži.⁵⁴ Vincentinum se večer 14. srpna 1950 stěhovalo do zrušeného kláštera Petrinum v Bruntále samostatným vlakem s třiceti vagony, do kterých se nakládaly děti v postýlkách, na vozíčkách, v kočárkách, živý inventář (koně, krávy, vepři, drůbež apod.) a vše ostatní. Ještě nebyly všechny bedny vybalené a zazněl povel k dalšímu stěhování. O budovu projevila zájem armáda. Stěhování do Šternberka proběhlo 19. března 1951 vojenskými sanitními a nákladními auty.

Břevnovské Vincentinum bylo přestěhované na jaře 1953 na Velehrad, do zrušeného jezuitského kláštera. Tím došlo k rozdělení Vincentina na dva samostatné subjekty.

Ve Šternberku byly děti schopné výchovy přestěhovány do zrušeného kláštera na Sadové ul. č. 7 a těžce postižené děti byly umístěny do dvou zchátralých vojenských objektů na Bezručové ulici. V těchto budovách, více či méně opravených, působí Vincentinum dodnes.

Od roku 1951 šternberské Vincentinum vystupovalo pod novými názvy a spravováno bylo různými subjekty:

- Dětský ošetrovací ústav České katolické charity – Vincentinum Šternberk na Moravě
- Ústav sociální péče pro děti a mládež duševně i tělesně vadnou pod správou Okresního národního výboru v Olomouci
- Ústav sociální péče ve Šternberku jako součást Okresního ústavu sociálních služeb v Olomouci
- Ústav sociální péče pro mládež (na Sadové ulici) a Ústav sociální péče pro dospělé (Bezručova ul.)⁵⁵
- získání právní subjektivity 1.7.1992, jako rozpočtová organizace Ústav sociální péče Vincentinum. Zřizovatelem se stal Okresní úřad Olomouc, pak nakrátko Město Šternberk.
- transformace na organizační složku státu od 1.1.2001
- Po zániku okresních úřadů zřizovatelem se stává Olomoucký kraj, dále viz. podkapitola 4.1

---

⁵⁴ 120 let Vincentina aneb z Prahy do Šternberka, s. 7

⁵⁵ 120 let Vincentina aneb z Prahy do Šternberka, s. 8-10

4.3 Zdroje financování

V následujícím textu je na příkladu Vincentina proveden rozbor jednotlivých zdrojů financování uvedených v oddílu 3.2.7 a v podkapitole 3.3. Tyto zdroje jsou součástí rozpočtu na příslušný kalendářní rok. Aby bylo možné porovnat jak se změnilo financování sociálních služeb s příchodem nového zákona o sociálních službách, vychází se z údajů dvou let před nabytím účinnosti zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, tzn. období let 2005, 2006 a dvě období po nabytí účinnosti tohoto zákona – 2007, 2008.

Na každý kalendářní rok zřizovatel – Olomoucký kraj kromě schválení rozpočtu stanovuje závazné ukazatele, jsou to zejména:

- limit mzdových prostředků – maximální výše nákladů na platy a ostatní osobní náklady,
- příspěvek na odpisy – neinvestiční příspěvek určený na finanční krytí účetních odpisů, které jsou zdrojem fondu investic organizace. Odpisový plán, na základě kterého organizace provádí účetní odpisy, schvaluje zřizovatel.
- odvody příspěvkové organizace (např. odvod z odpisů) – zřizovatel poskytuje organizaci příspěvek na krytí 100 % účetních odpisů a nařizuje odvod z investičního fondu ve stanovené výši,
- výsledek hospodaření - vyrovnaný nebo zlepšený.

4.3.1 Zdroje financování v letech 2005 a 2006

Tab. 2 - Základní údaje o zaměstnancích a klientech v letech 2005 a 2006

Rok	2005	2006
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	184,79	181,3
Počet uživatelů sociální služby	232	229

Zdroj: Vlastní zpracování

Zdroje financování:

a) dotace státu

Před přijetím nového zákona o sociálních službách finanční prostředky z kapitoly MPSV ČR plynuly přímo poskytovatelům sociálních služeb nebo obcím, příp. krajům. Obce na provoz svých zařízení dostávaly dotaci na lůžko, která podléhala finančnímu vypořádání za příslušný rok. Kraje na výkon svých zřizovatelských funkcí získané dotace předávaly svým zařízením v rámci příspěvku na provoz. Tyto prostředky nepodléhaly finančnímu vypořádání v daném roce. Z toho vyplývá, že organizace nevěděla jakou část příspěvku na provoz, kterou obdržela od zřizovatele tvoří dotace státu a kolik přispěl zřizovatel z vlastních zdrojů.

V těchto letech Vincentinum získalo přímo od státu účelovou dotaci prostřednictvím Úřadu práce Olomouc v rámci aktivní politiky zaměstnanosti na nově zřízená pracovní místa – společensky účelná pracovní místa a místa veřejně prospěšné práce. Zaměstnanci se zapojili do pracovního procesu ve stravovacím provozu, údržbě i v přímé péči o klienty Vincentina jako pracovníci sociální péče.

Tab. 3 - Výše dotace a počet vytvořených míst VPP a SÚPM v letech 2005 a 2006:

Rok	2005	2006
Počet míst VPP a SÚPM (průměrný přepočtený stav v roce)	8,57	3,66
Poskytnuta dotace na místa VPP a SÚPM v Kč	1 046 000	472 000

Zdroj: Vlastní zpracování

Dotace byla poskytována na základě dohod uzavřených mezi Vincentinem a Úřadem práce v Olomouci. Finanční prostředky byly zasílány prostřednictvím zřizovatele – Olomouckého kraje a současně o výši těchto prostředků bylo Radou Olomouckého kraje provedeno rozpočtové opatření – zvýšení rozpočtu.

b) příspěvek zřizovatele - Olomouckého kraje

Vincentinum jako příspěvková organizace Olomouckého kraje získala příspěvek z rozpočtu zřizovatele ve výši uvedené v tabulce č. 4.

Tab. 4 - Výše příspěvku zřizovatele v letech 2005 a 2006

Rok		2005	2006
Příspěvek zřizovatele celkem v Kč		44 196 000	44 849 000
z toho	příspěvek na provoz	42 868 000	43 669 000
	příspěvek na odpisy	1 328 000	1 180 000

Zdroj: vlastní zpracování

Stanovení výše příspěvku zřizovatelem je součástí rozpočtového procesu na příslušný kalendářní rok, tzn. od návrhu předloženého organizací až po schválení zřizovatelem. Již na první pohled je z tabulky zřejmá rozdílná výše na rok 2005 a na rok 2006.

U příspěvku na odpisy je vysvětlení jednoduché. Jak již bylo zmíněno v podkapitole 4.3 zřizovatel přispívá na základě skutečných odpisů dlouhodobého hmotného majetku. Rychlost odpisování majetku v podstatě také určuje zřizovatel schválením odpisového plánu. V průběhu let 2005 a 2006 došlo k úplnému odpisu části strojového zařízení, ovšem nebylo nahrazeno novým. Rekonstruovány byly budovy s delší dobou odpisování, tzn., že roční odpisy jsou nižší. Navíc, organizace nemá k dispozici celý příspěvek určený na finanční krytí účetních odpisů a který je zdrojem fondu investic.

V těchto letech byl nařízen odvod z fondu ve výši 50 % účetních odpisů a pouze 50 % částky měla organizace k dispozici k pořízení dlouhodobého majetku. Pokud organizace ke své činnosti potřebuje pořídit příp. technicky zhodnotit majetek nad rámec finančních prostředků, které má ve fondu investic, musí požádat zřizovatele o poskytnutí investiční dotace. Vyřízení požadavku může někdy trvat i několik let.

Návrh rozpočtu na příslušný rok byl zřizovateli předkládán v září předchozího roku a ke schvalování docházelo v lednu příslušného roku. Vždycky se vychází z rozpočtu předešlého roku. Ke konečné výši příspěvku na provoz v těchto letech docházelo postupnými rozpočtovými opatřeními v průběhu roku dle následující tabulky.

Tab. 5 - Rozpočtová opatření v letech 2005 a 2006:

Rok		2005	2006
Návrh výše příspěvku na provoz - požadavek organizace v Kč		42 062 000	44 193 000
Schválený příspěvek na provoz v Kč		41 888 000	42 563 000
Rozpočt. opatření	realizace splnění hygienických předpisů	70 000	
	zvýšení platových tarifů zaměstnanců	910 000	906 000
	dofinancování rozpočtu		200 000
Celkem		42 868 000	43 669 000

Zdroj: vlastní zpracování

Výše příspěvku na provoz se odvíjela od dalších zdrojů financování provozu organizace uvedených v dalším textu. Z tabulky je zřejmé, že schválená výše příspěvku na provoz je nižší než výše požadovaná organizací a zřizovatelem je postupně upravována na základě rozpočtových opatření.

c) tržby z prodeje sociálních služeb

Do konce roku 2006 výši úhrad za poskytované sociální služby určovalo MPSV ČR vyhláškou č. 83/1993 Sb., o úhradách za pobyt v zařízeních sociální péče, v platném znění. Tato vyhláška stanovovala způsob výpočtu úhrady za pobyt klienta v zařízení - za stravu, bydlení a nezbytné služby a dále rozdílnou výši plateb za klienta do 18 let věku (děti a mládež) a nad 18 let věku, kteří již pobírali invalidní důchod.

Za dítě hradili náklady za pobyt zákonní zástupci (rodiče). Výše úhrady v těchto případech tvořila pouze částka za stravu. Zákonní zástupci platili částku sníženou o přídavek na dítě, který byl zasílán přímo na účet zařízení. Při stanovení výše úhrady se současně přihlíželo k sociální situaci rodiny klienta. Výše úhrady klientů do 18 let věku, kteří nepobírali důchod se pohybovala v roce 2005 od 615 Kč do 1 500 Kč a v roce 2006 od 727 Kč do 1 650 Kč, včetně přídatku na dítě.. Jelikož ve Vincentinu je většina klientů, o které rodiny nejeví zájem, stejným způsobem přistupují i k placení úhrad za pobyt svých rodinných příslušníků. Vznikají tak problémy s jejich vymáháním.

Dospělý klient, který pobíral invalidní důchod hradil za pobyt v zařízení náklady na stravu, bydlení a nezbytné služby. Klient, kterému bylo současně přiznáno zvýšení důchodu pro bezmocnost (dále i bezmocnost) hradil ještě náklady za pomoc při základních a nezbytných životních úkonech ve výši přiznané bezmocnosti. Rozlišovali se tři základní typy bezmocnosti a k tomu příslušné částky.

Tab. 6 - Částky zvýšení důchodu pro bezmocnost

Rok	2005	2006
částečná bezmocnost	472 Kč	480 Kč
převážná bezmocnost	944 Kč	960 Kč
úplná bezmocnost	1 770 Kč	1 800 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Po úhradě nákladů za pobyt v zařízení klientovi muselo zůstat tzv. kapesné k zajištění svých osobních potřeb, které nebyly hrazeny z rozpočtu zařízení (oblečení, služby kadeřnické a další). Výše kapesného činila minimálně 30 % životního minima.⁵⁶ V roce 2005 tato výše činila 708 Kč a v roce 2006 to bylo 720 Kč. Pokud důchod, příp. další příjem klienta nedosahoval požadované výše, úhrada za služby byla snížena.

Výši úhrady za pobyt a poskytované služby stanovoval zřizovatel a současně vydával příkaz k úhradě. U klientů, kteří pobírali důchod, se výše úhrady v roce 2005 pohybovala v rozmezí od 5 352 Kč do 7 290 Kč a v roce 2006 od 5 339 Kč do 7 530 Kč, včetně zvýšení důchodu pro bezmocnost. Ke změně výši úhrady docházelo při novelizaci vyhlášky č. 83/1993 Sb. a následného zvýšení stravovací jednotky (ceny při celodenním stravování), příp. dalších služeb. Zákonem zvýšené důchody se do výnosů organizace promítaly minimálně, jelikož většina klientů měla sníženou úhradu z důvodu nedosažení minimálního kapesného.

Tab. 7 - Celkové tržby za poskytnuté sociální služby:

Rok	2005	2006
Tržby z prodeje sociálních služeb v Kč	15 849 000	16 421 000

Zdroj: vlastní zpracování

d) finanční prostředky Evropské unie

V roce 2006 Vincentinum získalo finanční prostředky ze strukturálních fondů EU v rámci Společného regionálního operačního programu. Jednalo se o prioritu 3.3 Rozvoj lidských zdrojů v regionech, opatření 3.3.2 Podpora sociální integrace v regionech. Cílem projektu s názvem „Sociální integrace tělesně a mentálně postižených prostřednictvím ergoterapie“ bylo začlenění osob se zdravotním postižením, konkrétně klientů Vincentina a romské mládeže ze Šternberka do společnosti prostřednictvím kurzů pracovní terapie a doplňkových aktivit. Kurzy probíhaly v keramické a textilní dílně, na které navazovaly workshopy umožnily setkání s klienty dalších zařízení podobného typu. Doplňkovou aktivitou projektu byla organizace odborného semináře pro ergoterapeuty z Olomouckého kraje. Partnerem projektu byla Charita Šternberk. Projekt byl jednoetapový a probíhal v termínu od ledna do června 2006.

Tab. 8 - Náklady na projekt SROP

Celkové náklady na projekt		Podíl na celkových nákladech v %	Částka v Kč
Příspěvek ze strukturálního fondu EU		80	222 000
Podíl z národních veřejných zdrojů		20	55 000
z toho	Příspěvek ze státního rozpočtu	8	22 000
	Příspěvek z krajského rozpočtu	12	33 000
Celkem		100	277 000

Zdroj: vlastní zpracování

Byl to první projekt realizovaný organizací z prostředků Evropského sociálního fondu sice malého rozsahu, ale velice prospěšný jak pro klienty Vincentina tak i pro romské děti. I zde se ukázalo jak je potřebná smysluplná činnost pro vyplnění jejich volného času.

U projektů financovaných ze zdrojů EU je největším problémem zajištění financování v průběhu akce, kdy příjemce podpory musí prokázat finanční připravenost buď vlastními prostředky nebo formou závazného příslibu minimálně ve výši prostředků

⁵⁶ Srov. zákon č. 463/1991 Sb., o životním minimu, § 3

potřebných k financování minimálně jedné etapy akce. Podpora ze strukturálních fondů je poskytována na základě žádosti o platbu po ukončení jednotlivých etap. Ve Vincentinu tento problém byl vyřešen tím, že Olomoucký kraj jako zřizovatel poskytl finanční prostředky předem ze svého rozpočtu. Tyto prostředky pak byly po skončení celého projektu a obdržení příspěvku ze strukturálních fondů vráceny do rozpočtu Olomouckého kraje.

e) další zdroje

Dalšími zdroji financování byly:

- tržby ze závodního stravování – úhrady zaměstnanců za odebrané obědy ve výši částky vynaložené na pořízení potravin. Ostatní náklady spojené se závodním stravováním jsou financované ze zdrojů uvedených výše (příspěvek zřizovatele, úhrady od klientů apod.)
- dary – od fyzických a právnických osob, které jsou zdrojem rezervního fondu. V roce 2005 bylo získáno 36 000,- Kč a v roce 2006 dary činily 116 000 Kč.
- výtěžek z benefičního „Koncertu pro Vincentinum“ – je zdrojem rezervního fondu – v roce 2005 byl 57 000 Kč a v roce 2006 činil 86 000 Kč.
- ostatní – pronájem nebytových prostor, úroky z běžných účtů apod.

Tab. 9 - Výše dalších zdrojů financování provozu organizace

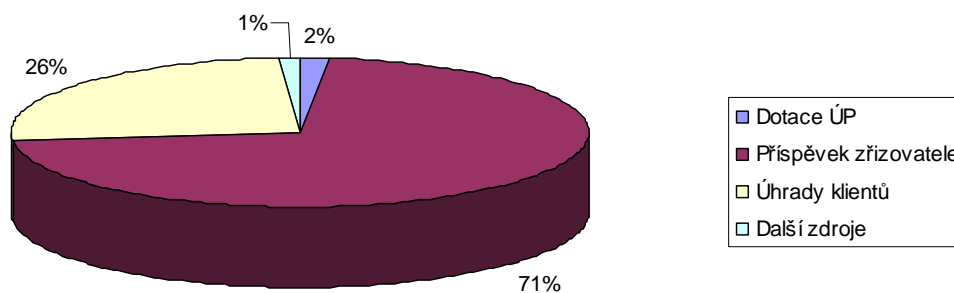
Rok	2005	2006
Závodní stravování	625 000	561 000
Použití fondů organizace	71 000	475 000
Pronájem nebytových prostor	29 000	37 000
Ostatní	38 000	34 000
Celkem	763 000	1 107 000

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.2 Shrnutí financování v letech 2005 a 2006

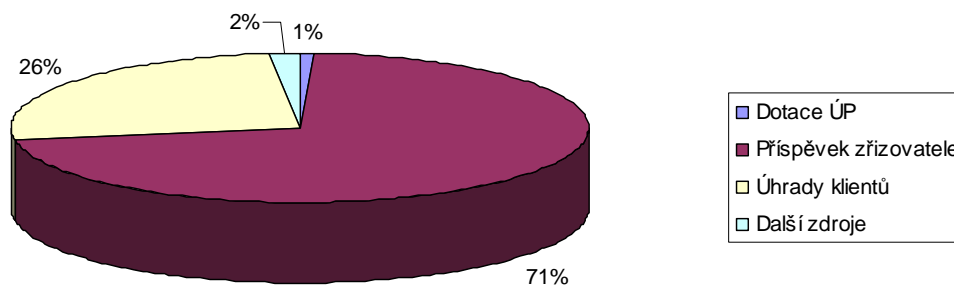
V následujících grafech jsou vyznačené veškeré zdroje financování vyjádřené v % v jednotlivých letech a pak porovnání výše jednotlivých zdrojů v obou letech.

Graf 2 - Zdroje financování v roce 2005:

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 3 - Zdroje financování v roce 2006:

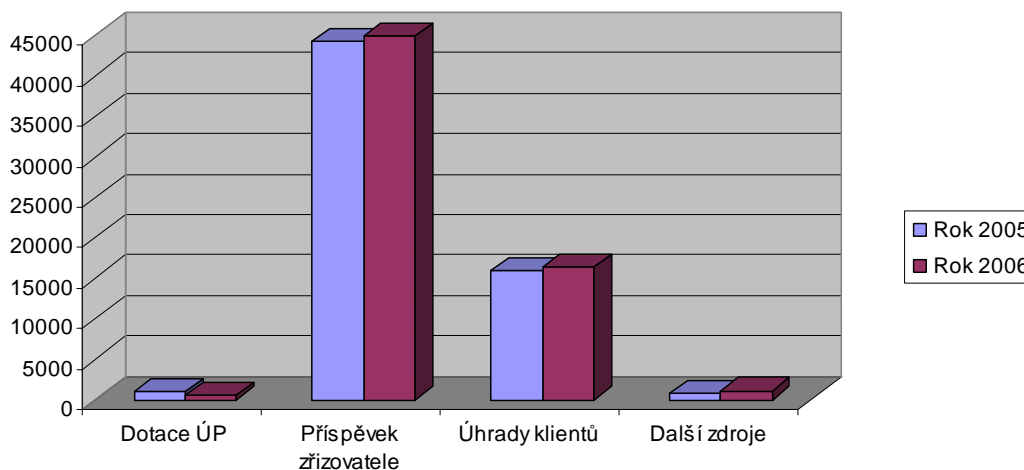
Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedených grafů vyplývá, že jednotlivé zdroje financování se v roce 2005 i v roce 2006 na celkovém financování podílejí téměř stejným poměrem. Největší část tvoří příspěvek zřizovatele, ve kterém je zahrnuta i státní dotace, jak bylo zmíněno v oddílu 4.3.1.

Porovnání výše jednotlivých zdrojů financování v obou letech je zobrazen v následujícím grafu.

Graf 4 - Porovnání financování v roce 2005 a 2006

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedeného grafu vyplývá enormní závislost zařízení tohoto typu a velikostí na veřejných financích. Není v možnostech klientů uhradit veškeré náklady zařízení.

Dotace úřadu práce byly v roce 2006 nižší než v roce 2005. Z tabulky č. 3 je zřejmé, že je to způsobeno jiným počtem vytvořených pracovních míst v roce 2005 v roce 2006. Díky dotacím úřadu práce bylo možné navýšit počet pracovníků, kterých je v sociálních službách vždycky nedostatek. K vytvoření těchto pracovních příležitostí byl nutný souhlas zřizovatele. Úřad práce neposkytuje dotace na veškeré náklady na pracovníka a část nákladů je nutné dofinancovat z jiných zdrojů. Pracovníci byly přijímáni na dobu určitou, maximálně jeden rok a cílem je, aby tito dlouhodobě nezaměstnaní získali pracovní návyky.

Další zdroje, např. dary, tvoří mizivé procento. I když se Vincentinum snaží pořádat např. benefiční koncert, na kterém vystupují známí zpěváci, výtěžek z koncertu a další dary v porovnání s jinými zdroji jsou zanedbatelné. Samozřejmě, v případě malého zařízení, stejná částka může tvořit podstatnou část jejího rozpočtu. To ale neznamená, že by se Vincentinum neusilovalo o získání financí i touto formou.

4.3.3 Zdroje financování v letech 2007 a 2008

S účinností dlouho očekávaného zákona o sociálních službách se změnilo i financování těchto služeb. Poskytovatelé sociálních služeb jejichž zřizovatelem je stát, příp. samosprávný celek se dostali do stejné pozice jako nestátní subjekty tím, že museli žádat o dotace na provoz MPSV.

Jednou z nejvýznamnějších změn, kterou přinesl nový zákon je příspěvek na péči pro klienty Vincentina. Tento se stává i novým zdrojem financování pobytových služeb.

V neposlední řadě významným zdrojem se stávají úhrady zdravotních pojišťoven za zdravotnické úkony provedené zdravotnickými pracovníky.

Tab. 10 - Základní údaje o zaměstnancích a klientech v letech 2007 a 2008

Rok	2007	2008
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	180,8	185,1
Počet uživatelů sociální služby	221	217

Zdroj: vlastní zpracování

Snahou vedení Vincentina je postupné snižování počtu klientů, kterým je poskytována služba, aby se tím zlepšily podmínky pro bydlení a snižoval počet klientů na jednoho zaměstnance v přímé péči.

V následujícím textu budou popsány zdroje financování provozu organizace:

a) dotace státu

Jak již bylo zmíněno výše, dotace od státu byla poskytována na základě žádosti poskytovatele sociálních služeb. V roce 2008 mohl dotaci obdržet pouze poskytovatel na ty služby, které měl dle zákona o sociálních službách zaregistrované. Vincentinum má zaregistrovanou jednu službu, a to domov pro osoby se zdravotním postižením.

Dle § 48 tohoto zákona služba zahrnuje následující základní činnosti:

- a) poskytnutí ubytování
- b) poskytnutí stravy
- c) pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu
- d) pomoc při osobní hygieně
- e) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti
- f) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- g) sociálně terapeutické činnosti
- h) pomoc při uplatňování práv a při obstarávání osobních záležitostí⁵⁷

V následující tabulce je uvedena výše dotace, která byla poskytnuta Vincentinu na provoz sociální služby v letech 2007 a 2008.

Tab. 11 - Výše dotace MPSV v letech 2007 2008

Rok	2007	2008
Výše dotace MPSV v Kč	32 621 000	35 280 000

Zdroj: vlastní zpracování

Prostředky dotace ze státního rozpočtu byly použity k úhradě nákladů souvisejících se základními činnostmi při poskytování sociálních služeb. Do roku 2006 byla organizace zvyklá, že na začátku ledna obdržela finanční prostředky od zřizovatele ve výši 1/12 schváleného příspěvku na příslušný rok. Od roku 2007 MPSV uvolnilo první dotaci ve výši 1/4 schválené dotace na příslušný rok v únoru až březnu a tím se objevily problémy s úhradou faktur apod. Od roku 2008 částečně tyto problémy řeší zřizovatel formou půjčky, která musí být vrácena ihned po obdržení dotace MPSV.

Jelikož dotace MPSV podléhá finančnímu vypořádání za příslušný rok a nevyužité prostředky musejí být vráceny do státního rozpočtu, může docházet i k ne hospodárnému vynakládání dotace. Vytváří se tím na poskytovatele tlak za každou cenu utratit poskytnuté prostředky. Na nevyužití dotace MPSV organizací někdy zřizovatel pohlíží s nelibostí.

Kromě této dotace Vincentinum obdrželo státní dotaci v rámci aktivní politiky zaměstnanosti na místa VPP a SÚPM za podmínek uvedených v oddílu 4.3.1.

⁵⁷ Srov. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 48

Tab. 12 - Výše dotace a počet vytvořených míst VPP a SÚPM v letech 2007 a 2008

Rok	2007	2008
Počet míst VPP a SÚPM (průměrný přepočtený stav v roce)	1,34	5,18
Poskytnuta dotace na místa VPP a SÚPM v Kč	219 000	725 000

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedené tabulky vyplývá, že výše dotace na jedno vytvořené pracovní místo je různá, podmínky pro přidělení dotace na konkrétního uchazeče o místo určuje úřad práce. Pokud plat zaměstnance je vyšší než poskytnutá dotace, musí být dofinancován z jiných zdrojů organizace.

b) příspěvek zřizovatele – Olomouckého kraje

Snahou zřizovatele bylo podílet se na financování sociálních služeb co nejnižší částkou. V následující tabulce je uvedena výše příspěvku zřizovatele na provoz v jednotlivých letech.

Tab. 13 - Příspěvek zřizovatele v letech 2007 a 2008

Rok	2007	2008
Příspěvek na odpisy v Kč	1 165 000	856 000
Příspěvek na provoz v Kč	2 850 000	306 000

Zdroj: vlastní zpracování

Výše příspěvku na odpisy odpovídala výši ročních účetních odpisů dlouhodobého majetku svěřeného do správy. Jak bylo zmíněno v oddílu 3.2.8, příspěvek na odpisy se stává zdrojem investičního majetku. Do roku 2007 byl nařízen odvod z investičního fondu ve výši 50 % příspěvku poskytnutého na odpisy, tj. 583 000 Kč. Od roku 2008 se změnila pravidla pro odvod z investičního fondu a organizace z celkového příspěvku 856 000 Kč již musela odvést 732 000 Kč.

c) tržby z prodeje sociálních služeb (úhrady od uživatelů sociální služby)

Počínaje rokem 2007 úhrady uživatelů sociální služby stanovuje zákon o sociálních službách. Prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb. k tomuto zákonu určuje maximální výši úhrad za ubytování a stravu.

Tab. 14 - Maximální denní výše úhrady za poskytované služby

Rok	od 1.1.2007 do 31.5.2008	od 1.6.2008
Ubytování v Kč /den	160	170
Celodenní strava v Kč	140	150

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce jsou uvedené úhrady pro kategorii dospělých klientů. V těchto částkách jsou zahrnuty i režijní náklady související se službou. Výše úhrady je součástí smlouvy o poskytování sociální služby. Je to změna, kterou přinesl nový zákon o sociálních službách, je uzavírána dle § 91 tohoto zákona. Na postup při uzavírání smlouvy a na právní vztahy vzniklé z této smlouvy se vztahují ustanovení občanského zákoníku.

Zákon o sociálních službách připouští tříleté přechodné období, během kterého musí být uzavřeny nové smlouvy. S novými smlouvami souvisí i vyšší úhrady. Pokud smlouva mezi Vincentinem na jedné straně a klientem na straně druhé není uzavřena, platí rozhodnutí dle dřívějších právních předpisů, tzn. úhrady za službu jsou nižší. Toho využívají hlavně rodiče klientů do 18 let, kteří smlouvu odmítají podepsat z důvodu, že by pak museli hradit částku několikrát vyšší. Podmínka uzavření smlouvy se týká pouze u nově přijatých uživatelů služby. A tak se v zařízení poskytuje služba ve stejném rozsahu klientům, kteří za ní hradí rozdílnou částku.

Výše měsíční úhrady za sociální službu u klientů do 18 let i po 1.1.2007 zůstala na úrovni předešlého roku z důvodů výše uvedených a může zůstat až do konce roku 2009. V případě, že i po tomto termínu rodiče odmítnou podepsat smlouvu, by se mělo ukončit poskytování služby i pobyt v zařízení. Zatím se neví jakým způsobem se tato situace bude řešit, tak tvrdé řešení určitě nebude možné, protože se jedná o službu sociální.

Výše měsíční úhrady klientů nad 18 let, kteří pobírají důchod se k 31.12.2007 pohybovala od 5 108 Kč do 8 100 Kč. Nejvyšší částky hradí klienti, kteří kromě důchodu mají ještě další příjem ze zaměstnaní ve Vincentinu. Většina klientů má však sníženou úhradu, aby jim zůstalo 15 % příjmu, jak to stanoví zákon.

K 31.12.2008 se výše úhrady u dospělých klientů pohybovala od 5 771 Kč do 9 010 Kč.

V následující tabulce je uvedena výše tržeb z úhrad klientů za poskytnutou sociální službu.

Tab. 15 - Celkové tržby za poskytnuté sociální služby v letech 2007 a 2008

Rok	2007	2008
Tržby z prodeje sociálních služeb v Kč	14 935 000	16 506 000

Zdroj: vlastní zpracování

Tento poměrně velký rozdíl je způsoben tím, že smlouvy o poskytování služby se začaly postupně uzavírat až v polovině roku 2007. Do té doby úhrady byly placeny dle dřívějších rozhodnutí. K 31.12.2008 všichni klienti nad 18 mají s Vincentinem uzavřenou smlouvu o poskytování sociální služby.

d) příspěvek na péči

Osoby, kterým před 1.1.2007 náleželo zvýšení důchodu pro bezmocnost podle zákona o sociálním zabezpečení dle tabulky č. 5, byly od 1.1.2007 zařazeny do příslušného stupně dle závislosti na pomoci jiné osoby jak uvádí následující tabulka.

Tab. 16 - Zařazení osob dle bezmocnosti a dle závislosti na pomoci jiné osoby

Před 1.1.2007	Od 1.1.2007
Částečná bezmocnost	Lehká závislost (stupeň I)
Převážná bezmocnost	Středně těžká závislost (stupeň II)
Těžká bezmocnost	Těžká závislost (stupeň III)

Zdroj: vlastní zpracování

Částky náležející osobám zařazeným do příslušného stupně závislosti jsou uvedeny v tabulce č. 1. Z názvu zvýšení důchodu pro bezmocnost vyplývá, že jej nepobíraly děti do 18 let. Ke dni 1.1.2007 byly zdravotně postižené děti automaticky zařazené do III. stupně.

Z tabulky č. 15 vyplývá, že k 1.1.2007 nebyl nikdo zařazen do IV. stupně (těžká závislost). Od tohoto data dochází k přehodnocování jejich zdravotního stavu a tím může dojít k zařazení do jiného stupně, tzn. i stupně IV.

Počet klientů Vincentina zařazených do příslušného stupně závislosti k 31.12.2008:

Stupeň I	83
Stupeň II	51
Stupeň III	61
Stupeň IV	22

Jelikož Vincentinum poskytuje sociální službu jako pobytové zařízení s celoročním provozem, dle zákona o sociálních službách PnP klientů v plné výši náleží zařízení. Předpokládalo se, že se zavedením institutu PnP si klient bude vybírat z poskytovatelů sociálních služeb, případně že bude více využívána domácí péče a pobytová zařízení budou na ústupu. Na příkladu Vincentina je zřejmé, že se to nepodařilo. V průběhu let 2007-2008 ze zařízení do domácí péče odešel jeden klient.

Příspěvek na péči se od 1.1.2007 stává dalším zdrojem financování.

Tab.17 - Výše tržeb z příspěvku na péči v letech 2007 a 2008

Rok	2007	2008
Tržby – příspěvek na péči v Kč	12 517 000	13 215 000

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že, tržby z příspěvku na péči v průběhu uvedených dvou let rostly i když počet klientů sociální služby ve Vincentinu neustále klesá. Je to způsobeno již zmiňovaným přehodnocováním stupně závislosti na pomoci jiné osoby a jejich zařazení do vyššího stupně.

e) finanční prostředky z Evropské unie

V letech 2007 a 2008 byl realizován projekt financovaný ze strukturálních fondů EU v rámci Společného regionálního operačního programu. Jednalo se o opatření 3.2 Podpora sociální integrace v regionech s názvem „Rozšíření a zkvalitnění služeb pro tělesně a mentálně postižené v ÚSP Vincentinum a Nové Zámky“. Hlavním cílem projektu je eliminace sociální exkluze klientů, kterým je poskytována sociální služba v těchto zařízeních a jejich zpětná integrace do majoritní společnosti. Finanční prostředky byly čerpány na tyto aktivity:

1. Ergoterapie – realizována ve třech dílnách – textilní dílna, zahradnická a aranžérská dílna, dílna na výrobu svíček v obou zapojených zařízeních. Součástí byly workshopy, soutěže, společensko-integrační akce a série vzdělávacích seminářů.
2. Simulace chráněného bydlení – ve Vincentinu byla vytvořena nová forma chráněného bydlení, která představuje „přechod“ mezi klasickým ústavním bydlením a chráněným bytem. Byt byl vytvořen pro čtyři klientky.
3. Chráněná pracovní místa- projekt vytvořil pracovní místa ve Vincentinu pro čtyři ženy a čtyři muže, celkem 3,25 úvazku.

Tab. 18 - Čerpání prostředků EU na projekt SROP v letech 2007 a 2008

		Podíl na celkových nákladech v %	Částka v Kč	
			2007	2008
Příspěvek ze strukturálního fondu EU		80	1 673 000	544 000
Podíl z národních veřejných zdrojů		20	418 000	136 000
z toho	Příspěvek ze státního rozpočtu	8	167 000	54 000
	Příspěvek z krajského rozpočtu	12	251 000	82 000
Celkem		100	2 091 000	680 000

Zdroj: vlastní zpracování

Jednalo se o dvouetapovou akci, finanční prostředky byly zasílány na základě vyúčtování po skončení každé etapy. Předfinancování akce zajistil, jako u předešlé akci uvedené v oddílu 4.3.1, zřizovatel.

f) úhrady zdravotních pojišťoven za provedené zdravotnické úkony

Je to další nový zdroj financování organizace. Všeobecná zdravotní pojišťovna prováděla časté kontroly prováděných úkonů a nějaký čas trvalo než se sjednotil názor, u kterých klientů a jaké úkony je možné provádět vyúčtování. Systém vykazování úkonů a následného proplácení zdravotními pojišťovnami se postupně stabilizoval. V následující tabulce jsou uvedeny výše úhrad za provedené zdravotnické úkony.

Tab. 19 - Tržby z provedených zdravotnických úkonů v letech 2007 a 2008

Rok	2007	2008
Úhrady zdravotních pojišťoven	4 192 000	4 228 000

Zdroj: vlastní zpracování

Klienti Vincentina jsou zaregistrováni u pěti zdravotních pojišťoven., kterým jsou jednotlivé úkony vyúčtovávané. Hodnota jednoho bodu se pohybovala od 1,00 do 1,03 Kč. Financování zdravotních úkonů se postupně stabilizovalo.

g) další zdroje

Dalšími zdroji financování organizace byly:

- úhrady zaměstnanců za odebrané obědy v rámci závodního stravování ve výši částky vynaložené na pořízení potravin. Ostatní náklady spojené se zhotovením jídla jsou financované z dalších zdrojů (příspěvek zřizovatele, úhrady od klientů apod.)
- dary – od fyzických a právnických osob, které jsou zdrojem rezervního fondu. V roce 2007 bylo získáno 92 000 Kč a v roce 2006 dary činily 50 000 Kč.
- výtěžek z benefičního „Koncertu pro Vincentinum“ – je zdrojem fondu investic v roce 2007 byl 93 000 Kč a v roce 2008 společně s dalšími dary činil 213 000 Kč.

- ostatní – pronájem nebytových prostor, úroky z běžných účtů apod.

Tab. 20 - Výše dalších zdrojů financování provozu organizace

Rok	2007	2008
Závodní stravování	581 000	690 000
Použití fondů organizace	83 000	483 000
Pronájem nebytových prostor	39 000	37 000
Ostatní	49 000	80 000
Celkem	752 000	1 290 000

Zdroj: vlastní zpracování

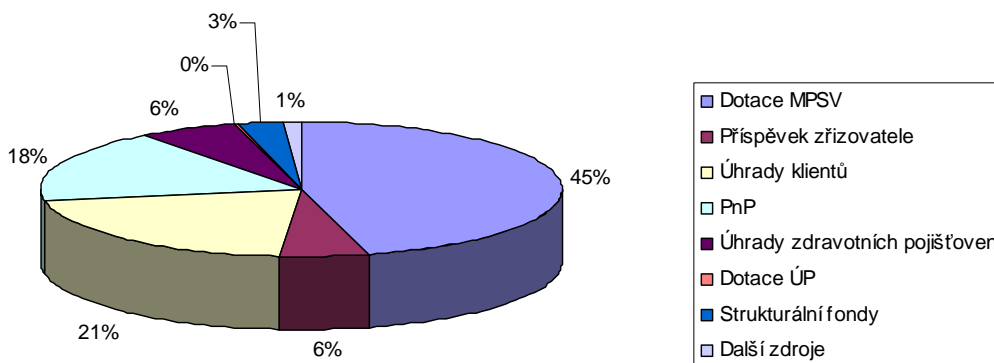
U závodního stravování došlo ke zvýšení hodnoty spotřebovaných potravin na poskytovaný oběd a tím i ke zvýšení úhrad zaměstnancem a z FKSP.

V těchto letech byly dále do rozpočtu zapojeny prostředky rezervního fondu dle zásad, které stanovují rozpočtová pravidla.

4.3.4 Shrnutí financování v letech 2007 a 2008

Pro lepší přehlednost jsou zdroje financování v letech 2007 a 2008 zobrazeny graficky a vyjádřeny v procentech. Nejdříve jsou porovnány zdroje financování v jednotlivých letech a pak porovnání jednotlivých zdrojů mezi sebou v obou letech.

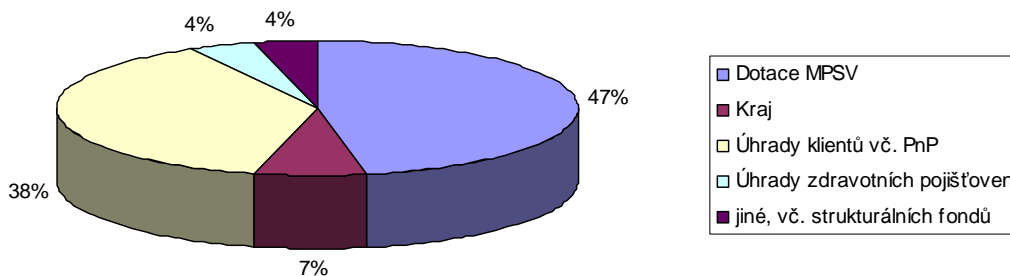
Graf 5 - Zdroje financování v roce 2007

Zdroj: vlastní zpracování

V následujícím grafu je pro porovnání zobrazeno finanční zajištění sociálních služeb v Olomouckém kraji v roce 2007.

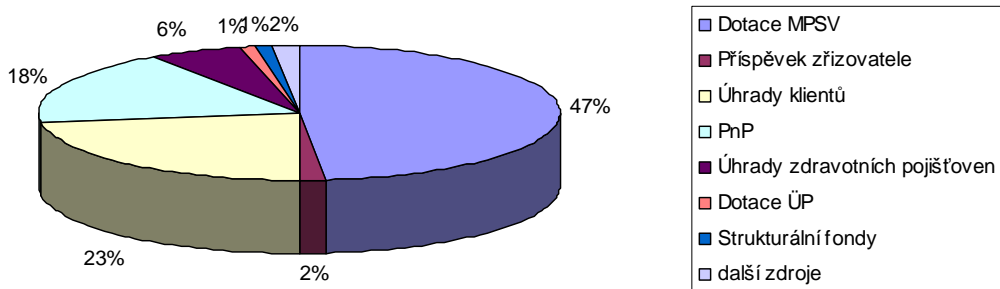
Graf 6 - Financování sociálních služeb v Olomouckém kraji v roce 2007

Zdroj: Plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro rok 2008, s. 27

Z uvedených grafů vyplývá, že zdroje financování Vincentina přibližně korespondují se zdroji dalších poskytovatelů sociálních služeb v Olomouckém kraji. Jednotlivé hodnoty se liší o 1-2 %.

Graf 7 - Zdroje financování v roce 2008

Zdroj: vlastní zpracování

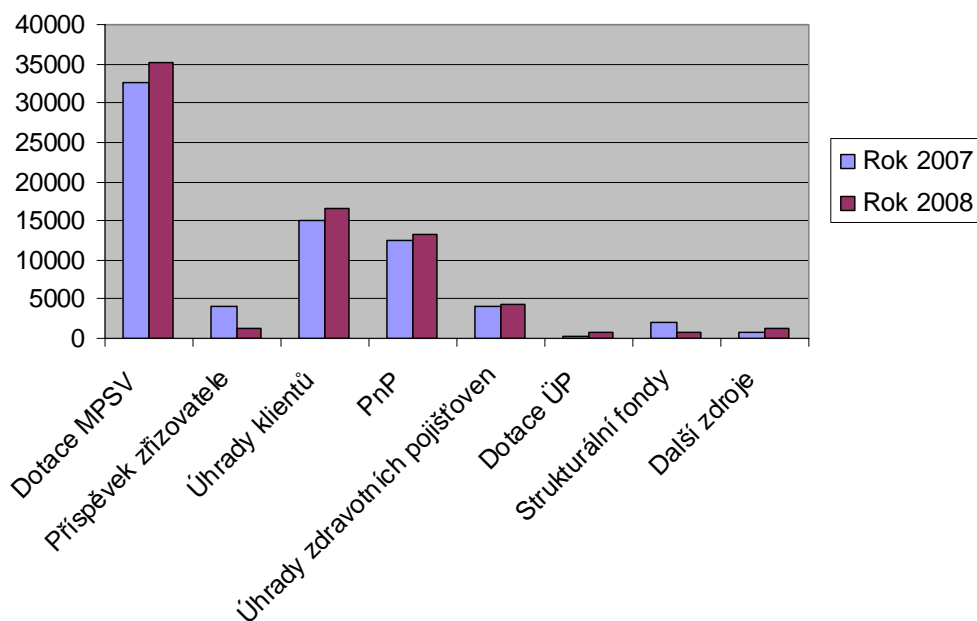
Porovnáním grafu č. 5 a grafu č. 7 zjistíme, že v roce 2008 se na celkovém financování zvýšil podíl dotace MPSV a úhrad klientů. Podíl PnP na celkovém financování zůstává beze změny i když výnosy z PnP rostly jednak přehodnocením soběstačnosti jednotlivých klientů a tím zařazením do vyšších stupňů závislosti vč. nejvyššího IV. stupně. Podíl úhrad zdravotních pojišťoven zůstává stejný i když v absolutní výši také vzrostl.

Podíl příspěvku zřizovatele měl klesající tendenci. Po finančně bohatém roce 2007 zřejmě předpokládal, že za financování sociálních služeb odpovídá MPSV. Utvrzoval jej v tom i fakt, že většina organizací díky tomu, že finanční zdroje hlavně z PnP organizace obdržely až ke konci roku se zpětnou platností, nebyla schopna finanční prostředky utratit. Také na žádost Vincentina byla část příspěvku ve výši 926 000 Kč z tohoto důvodu převedena do fondu investic.

Další zdroje jsou většinou nahodilé a na celkovém financování se podílí malým procentem.

Porovnání výše jednotlivých zdrojů financování v Kč v obou letech je zobrazen v následujícím grafu.

Graf 8 - Porovnání financování v roce 2007 a 2008

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.5 Zhodnocení financování sociálních služeb před nabytím a po nabytí účinnosti zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Nový zákon o sociálních službách, který nabyt účinnosti 1.1.2007, přinesl mnoho změn i ve financování sociálních služeb. Rozšířil se počet zdrojů financování. Pouhým pohledem na graf č. 8, který znázorňuje financování v letech 2007 a 2008 zjistíme, že je mnohem pestřejší než graf č. 4, který znázorňuje zdroje financování v letech 2005 a 2006. Počínaje rokem 2007 vstoupil do systému příspěvek na péči, zdravotní úkony poskytované v rámci sociálních služeb se začaly proplácet ze zdravotního pojištění a hlavně dotace MPSV byla poskytována na základě žádosti poskytovatele. Pro lepší přehlednost jsou jednotlivé zdroje financování zpracované do následující tabulky.

Tab. 21 - Výše jednotlivých zdrojů financování před a po nabytí účinnosti zákona č. 108/2006 Sb.

Zdroj	Před 1.1.2007		Od 1.1.2007	
	2005	2006	2007	2008
Dotace MPSV			32 621 000	35 280 000
Dotace ÚP	1 046 000	472 000	219 000	725 000
Příspěvek zřizovatele	44 196 000	44 849 000	4 015 000	1 162 000
Úhrady klientů	15 849 000	16 421 000	14 935 000	16 506 000
PnP			12 517 000	13 215 000
Strukturální fondy EU		277 000	2 091 000	680 000
Úhrady zdravot. pojišťoven			4 192 000	4 228 000
Další zdroje	763 000	1 107 000	752 000	1 290 000
Celkem	61 854 000	63 126 000	71 342 000	73 086 000

Zdroj: vlastní zpracování

V tab. 21 je, kromě jednotlivých zdrojů se kterými organizace hospodařila, uvedena i celková výše rozpočtu. Z tabulky vyplývá, že zatímco nárůst prostředků na provoz v roce 2006 oproti roku 2005 byl 2 %, v roce 2007 již celkové prostředky na provoz vzrostly o 13 % oproti roku 2006. V dalším roce 2008 pak organizace disponovala s prostředky vyššími o 2,4 % vyššími oproti předcházejícímu roku. Znamená to, že rok 2007 lze skutečně charakterizovat jako „rok hojnosti“. Hlavní podíl na tom mají nově zavedené instituty, a to příspěvek na péči a úhrady zdravotních pojišťoven za provedené zdravotnické úkony.

Dotaci, kterou MPSV poskytlo na financování sociálních služeb v letech 2005 a 2006, nelze z dostupných rozhodnutí v organizaci zjistit, jelikož tyto zdroje byly přerozdělovány prostřednictvím rozpočtu Olomouckého kraje a zřizovatel její výši neuváděl a tudíž i v účetnictví je uváděná pouze jediná položka.

Součet dotace MPSV a příspěvku zřizovatele činil:

- rok 2005	44 196 000 Kč
- rok 2006	44 849 000 Kč
- rok 2007	36 636 000 Kč
- rok 2008	36 442 000 Kč

Na první pohled se zdá, že tyto zdroje kleslí po nabytí účinnosti nového zákona o sociálních službách. Počítalo se však s tím, že poskytovatelé získají další zdroj financování, a to příspěvek na péči prostřednictvím svých klientů, který je také vyplácen z kapitoly MPSV.

Dalším významným zdrojem financování jsou tržby od klientů. Do konce roku 2006 to byly úhrady za pobyt a zvýšení důchodu pro bezmocnost (pokud jej klient pobíral), počínaje rokem 2007 úhrady za pobyt a příspěvek na péči. Zde se často vedla diskuze o tom, zda přijímat do zařízení zájemce o sociální službu, pokud mu není přiznán PnP. Již z názvu vyplývá, že pokud osoba nepobírá PnP, péči nepotřebuje. Tento názor však nemá oporu v zákoně a nepřiznání PnP nemůže být důvodem pro nepřijetí do pobytového zařízení, které poskytuje sociální službu. Pokud se jedná o mentálně postiženého, i v případě lehké mentální retardace, je vždycky potřebná péče alespoň na úrovni lehké závislosti.

Součet úhrad za pobyt a bezmocnosti (od 1.1.2007 PnP) činil:

- rok 2005	15 849 000 Kč
- rok 2006	16 421 000 Kč
- rok 2007	27 452 000 Kč
- rok 2008	29 721 000 Kč

Zatímco dotace roku 2007 klesly o 8 213 000 Kč v porovnání s rokem 2006, úhrady klientů hlavně díky PnP vzrostly o 11 031 000 Kč.

Dalším celkem významným zdrojem financování od 1.1.2007 jsou úhrady zdravotních pojišťoven za zdravotnické úkony provedené zdravotními sestrami. V rámci rozpočtového řízení na rok 2007, v době podání žádosti na MPSV až po rozhodnutí o přidělení dotace nebylo jasné, zda se zdravotní úkony budou zdravotními pojišťovnami proplácet. Proto i tento zdroj přispěl k dobré finanční situaci v organizaci.

Výše uvedené zdroje se to týkají běžných provozních prostředků. Nestačily by k tomu, aby se mohl zkvalitnit život klientů např. zlepšením životních podmínek. To by vyžadovalo investiční prostředky.

Ostatní zdroje jsou spíše nepravidelné, případně velice úzce účelově vázané.

Z uvedeného rozboru vyplývá, že poskytování sociálních služeb vždycky bude závislé na více zdrojích. Uživatelé těchto služeb zřejmě nikdy nebudou (až na výjimky) schopni tyto služby si zaplatit. Ku příkladu, většina klientů Vincentina není schopna zaplatit celou úhradu tak, aby jim zůstalo kapesné ve výši 15 % příjmů, kterou stanoví zákon. Úvahy o tom, že na úhradě se budou podílet rodinní příslušníci (rodiče, příp. děti), zatím ztroskotaly.

ZÁVĚR

Dlouho očekávaný zákon o sociálních službách, který nabyl účinnosti 1.ledna 2007, nastavil některá nová pravidla financování sociálních služeb.

System poskytování sociálních dávek byl před rokem 2007 již značně nepřehledný, některé sociální dávky byly zrušeny a nahrazeny novým institutem – příspěvkem na péči, který je přiznáván přímo potřebným, aby si mohli nakupovat sociální služby, které potřebují. Další část finančních prostředků MPSV zasílá přímo subjektům poskytujícím sociální služby. Předpokládalo se, že PnP se tímto způsobem dostane poskytovatelům sociálních služeb. Myšlenka to byla jistě správná. Zjistilo se však, že lidé neradi za sociální služby utrácují peníze a PnP raději šetřili nebo utráceli na jiné účely, než na které byl určen. Na druhé straně ani nabídka sociálních služeb se nijak zvlášť nerozšířila.

Cílem této práce bylo zhodnotit, jak se změnilo financování sociálních služeb přijetím nového zákona o sociálních službách a porovnat s financováním před a s nabytím účinnosti zákona. Jelikož se jedná o pobytové zařízení, služby klienti využívají trvale a tím celý PnP přiznaný klientu dle zákona náleží .

Pro poskytovatele sociálních služeb bylo rozhodující jak budou nastaveny podmínky dotačního řízení pro rok 2007. Z rozboru jednotlivých zdrojů financování provedeného v této práci, lze konstatovat, že podmínky pro poskytovatele, kterých zřizovatelem byl stát nebo VÚSC byl nastaven příznivě. Kromě nově přiznávané dotace a PnP, dalším a docela významným zdrojem se staly úhrady zdravotních pojišťoven, které provádějí zdravotní sestry poskytovatele služby.

Příspěvková organizace přesto, že plní úkoly stanovené zřizovatelem, příspěvky od zřizovatele řeší pouze dílčí problémy. Zřizovatel např. poskytuje příspěvek na odpisy majetku svěřeného příspěvkové organizaci do správy. Tento příspěvek se stává zdrojem fondu investic. Vzápětí však nařídí odvod z tohoto fondu ve výši, kterou si stanoví. A tak organizace nemůže plánovat pořízování majetku v delším časovém intervalu než jeden rok. Pokud si organizace plánuje pořízení investic s tím, že na ně šetří několik let, může se stát, že zřizovatel nařídí odvod i z prostředků ušetřených z minulých let a tím investiční činnost zastaví.

Sociální službu zřejmě nikdy nebude možné financovat z jednoho zdroje. Čím více zdrojů se podílí na financování, tím je administrativa spojená s vedením účetnictví náročnější. Každému zdroji musí odpovídat přesně vyčíslené náklady.

Určitě zajímavé by bylo sledovat další roky z pohledu financování sociálních služeb. Již teď je známa výše dotace MPSV na rok 2009. Z dotačního řízení je zřejmé, že MPSV se snaží omezovat činnost velkých pobytových zařízení a Vincentinum, které k nim patří, obdrželo rozhodnutí o přidělení dotace ve výši přibližně 1/4 požadované částky. Na vyhodnocení hospodaření a zachování se zřizovatele k této situaci nastane však čas až po skončení roku.

Z výše uvedeného vyplývá, že budou probíhat ještě mnohé diskuze a zákon bude zřejmě několikrát novelizován, aby se stanovilo vhodné financování sociálních služeb.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora:	Bajerová Jarmila
Instituce:	Moravská vysoká škola Olomouc
Název práce v českém jazyce:	Vícezdrojové financování organizace v sociálních službách
Název práce v anglickém jazyce:	Resources Financial of an Organization in Social Services
Vedoucí práce:	Ing. Radmila Herzánová, PhD.
Počet stran:	71
Počet příloh:	1
Rok obhajoby:	2009

Klíčová slova v českém jazyce:

sociální služby, zdroje financování, klient sociálních služeb, příspěvek na péči, poskytovatelé sociálních služeb, sociální zabezpečení, dotace

Klíčová slova v anglickém jazyce:

social services, recources financial, social services client, care benefit, social services providers, social security, subsidy

Cílem této práce bylo provést rozbor jednotlivých zdrojů, které se podílejí na financování sociálních služeb v organizaci, která poskytuje pobytové služby zdravotně postiženým osobám.

První část práce se věnuje obecnému vymezení sociálních služeb a typům organizací, které sociální služby poskytují.

Druhá část je zaměřena již na způsoby financování vybrané organizace.

The aim of this work „Resources Financial of an Organization in Social Serices“ was to conduct an anylysis of particular sources which participate in financing of social services in an organization that provides handicapped people with a stay service.

The abstract part of the work deals with the general definition of social service and the types of organizations wich provide it.

The practical part is focused on the sources and of financing a chosen organization.

LITERATURA A PRAMENY

BOUKAL, Petr, VÁVROVÁ, Hana a kol. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: VŠE, Nakladatelství Oeconomica, 2007. 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8

ČÁMSKÝ, Pavel. Právní rámec poskytovaných sociálních služeb. *Sociální služby*. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR. ISSN 1802-0046, roč. 11, č. 1, s. 25-26.

JANOŠKOVÁ, Klára, NEDĚLNÍKOVÁ, Dana. *Profesní dovednosti terénních pracovníků*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2008. 350 s. ISBN 978-80-7368-503-4

KRÁLOVÁ, Jarmila, RÁŽOVÁ, Eva. *Sociální služby a příspěvek na péči*. 2. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2008. 375 s. ISBN 978-80-7263-462-0

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. *Stručný průvodce zákonem o sociálních službách* [online]. 2006 [cit. 2008-02-11]. Dostupné na WWW: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/3222/zlom170x170web.pdf>

ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ OLOMOUCKÉHO KRAJE. *Plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro rok 2008*. Olomouc: Olomoucký kraj, 2007. 32 s.

PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. 2.vyd. Praha: ASPI, a.s. 2007. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6

PRŮŠA, Ladislav. *Sociální služby – srovnání ČR a EU*. Praha: Centrum sociálních služeb, 2008. 59 s.

REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopres, 2007. 309 s. ISBN 978-8086929-29-3

REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. *Organizace neziskového sektoru*, 2. vyd. Praha: Ekopres, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5

Vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, v platném znění. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, Roč. 2002, částka 51, s.3014-3017.

Vyhláška č. 620/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotnických výkonů s bodovými hodnotami, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, Roč. 2006, částka 194, s. 8358-8362.

Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, v platném znění. *Sbírka zákonů ČSSR*. Praha: Federální statistický úřad, Roč. 1988, částka 21, s. 581-622.

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění. *Sbírka zákonů ČSFR*. Praha: Federální ministerstvo vnitra, Roč. 1990, částka 19, s. 366-369.

Zákon č. 463/1991 Sb., o životním minimu, v platném znění, *Sbírka zákonů ČSFR*. Praha: Federální ministerstvo vnitra, Roč. 1991, částka 90, s. 2210 – 2211.

Zákon č. 586/1992 Sb., 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění, *Sbírka zákonů ČSFR*. Praha: Federální ministerstvo vnitra, Roč. 1992, částka 117, s. 3473-3491.

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů v platném znění, *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra, Roč. 1995, částka 65, s. 3554-3560

Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech) v platném znění, *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, Roč. 1997, částka 80, s. 4730-4739.

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v platném znění, *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, Roč. 2000, částka 65, s.3104-3128.

Zákon č. 219/2000 Sb., 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, v platném znění, *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra. 1993-. Roč. 2000, částka 65, s. 3129-3146.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, *Sbírka zákonů ČR*, Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra. Roč. 2000, částka 73, s. 3557-3567.

Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech) v platném znění, *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Tiskárna ministerstva vnitra. Roč. 2002, částka 2, s. 83-95

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra. Roč. 2006, částka 37, s. 1257-1289.

Zřizovací listina č.j. 34/UZ/15/39/2006 ze dne 28. listopadu 2002

120 let Vincentina aneb z Prahy do Šternberka. Šternberk: Vincentinum – poskytovatel sociálních služeb Šternberk, příspěvková organizace, 2009. 12s.

SEZNAM ZKRATEK

ČNB	Česká národní banka
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
OSS	Organizační složka státu
PnP	Příspěvek na péči
SROP	Společný regionální operační projekt
SÚPM	Společensky účelná pracovní místa
ÚP	Úřad práce
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
VPP	Veřejně prospěšná práce
VÚSC	Vyšší územně samosprávný celek
VZP ČR	Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 - Výše příspěvku na péči za kalendářní měsíc (stav k 1.1.2009)	27
Tab. 2 - Základní údaje o zaměstnancích a klientech v letech 2005 a 2006	34
Tab. 3 - Výše dotace a počet vytvořených míst VPP a SÚPM v letech 2005 a 2006	35
Tab. 4 - Výše příspěvku zřizovatele v letech 2005 a 2006	35
Tab. 5 - Rozpočtová opatření v letech 2005 a 2006	36
Tab. 6 - Částky zvýšení důchodu pro bezmocnost	37
Tab. 7 - Celkové tržby za poskytnuté sociální služby	38
Tab. 8 - Náklady na projekt SROP	39
Tab. 9 - Výše dalších zdrojů financování provozu organizace	40
Tab-10 - Základní údaje o zaměstnancích a klientech v letech 2007 a 2008	43
Tab. 11 - Výše dotace MPSV v letech 2007 a 2008	44
Tab. 12 - Výše dotace a počet vytvořených míst VPP a SÚPM v letech 2005 a 2006	45
Tab. 13 - Příspěvek zřizovatele v letech 2007 a 2008	45
Tab. 14 - Maximální denní výše úhrady za poskytované služby	46
Tab. 15 - Celkové tržby za poskytnuté sociální služby v letech 2007 a 2008	47
Tab. 16 - Zařazení osob dle bezmocnosti a dle závislosti pomoci jiné osoby	47
Tab. 17 - Výše tržeb z příspěvku na péči v letech 2007 a 2008	48
Tab. 18 - Čerpání prostředků na projekt SROP v letech 2007 a 2008	49
Tab. 19 - Tržby z provedených zdravotnických úkonů v letech 2007 a 2008	50
Tab. 20 - Výše dalších zdrojů financování provozu organizace	51
Tab. 21 - Výše jednotlivých zdrojů financování před a po nabytí účinnosti zákona č. 108/2006 Sb.	55

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - Výše dotace na jedno lůžko měsíčně	26
Graf 2 - Zdroje financování v roce 2005	41
Graf 3 - Zdroje financování v roce 2006	41
Graf 4 - Porovnání financování v roce 2005 a 2006	42
Graf 5 - Zdroje financování v roce 2007	52
Graf 6 - Financování sociálních služeb v Olomouckém kraji v roce 2007	52
Graf 7 - Zdroje financování v roce 2008	53
Graf 8 - Porovnání financování v roce 2007 a 2008	54

SEZNAM PŘÍLOH

Příl. 1 - Ukázka kalendáře Vincentina vydaného v roce 1945 68

Příl. 1 – Ukázka kalendáře Vincentina vydaného v roce 1945

KALENDÁŘ VINCENTINA.

1945

VYDÁVÁ
VINCENTINUM,
DŮM MILOSRDENSTVÍ
V BŘEVNOVĚ
VELKÁ PRAHA,

VE PROSPĚCH
SVÝCH CHUDÝCH
NEMOCNÝCH.

*
REDAKTOR
J. HUDEK
*

„Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.“

kdy není času na klidné pokoušení z patřičnými dýmky.

Vývoj od dýmky k doutníku a od doutníku k cigaretě je obrazem tří generací, tří lidských životů, jak šly za sebou ve svém vývoji myšlenkovém, tvůrčím, hospodářském a osvětovém.

V nejnovejší době dočkala se dýmka aspoň částečně svého vzkříšení v podobě krátkých dřevěných lulek, které se staly oblíbenými ve Skotsku, v Anglii a v Americe. Též ve sportovních kruzích se přišlo na chuť lulec.

Tato malá dýmčíčka děkuje za svůj původ Napoleonovu rodišti Ajacciu na Korsice. Roku 1854 dlel tam na obchodní cestě fran-

couzský továrník dýmek, který ztratil hlavičku z mořské pěny od své dýmky. Požádal jistého rolníka, aby mu opatřil nějakou jinou dýmku. Sedlák vyřezal z vřesového kořene hezkou malou dýmku, která se továrníkovi velice líbila. Vzal s sebou do Francie větší množství vřesového dřeva a počal vyrábět první lulky. Protože vřes se jmenuje francouzsky »la bruyère« — říká se lulkám také bryérky, a lulky této značky jsou považovány za dobré jakosti.

Ale mezi krátkou lulkou a pořádnou dýmku s troubelí až na zem z »anno dazumale« je takový rozdíl jako mezi naší neklidnou dobou a oněmi dávnými časy, jímž říkáme »zlaté«, když si náš dědeček babičku bral.

Z Vincentina.

Považujeme za svou milou povinnost, abychom jako obvykle v kalendáři Vincentina podali všem svým váženým příznivcům, odběratelům a dobrodincům krátký přehled o životě a činnosti našeho domu milosrdenství za uplynulý správní rok. V posledních letech není nám možno z úsporných důvodů vydávat tiskem pravidelné výroční zprávy, ale protože je mnoho zájemců, kteří na náš ústav nezapomínají ani v přítomné vážné době, chceme aspoň poněkud vyhovět jejich přání a vkládáme tedy pro všechny své přátele a příznivce stručnou zprávu o činnosti ústavu do našeho kalendáře.

Přehledneme-li zběžně uplynulý správní rok, musíme s povděkem přiznat, že i přes četné starosti a obtíže všeho druhu, které přítomná válečná doba přináší s sebou, byl pro náš ústav rokem dosti klidným, takže Vincentinum mohlo, dik šlechetným dobrodincům, nerušeně provozovat i nadále svou charitativní činnost. Kuratorium i správa ústavu jsou plně přesvědčeni, že to byla laskyplná Boží Prozřetelnost, jež bděla nad svými trpícími a vzbuzovala jim soucitná srdce dobrodinců, plná porozumění a úcty s lidskou bolestí. Rádi bychom proto všem svým dobrodincům, známým i neznámým, vděčně stiskli ruku, rádi bychom jim náležitě poděkovali — ale především je ujistili, že jejich milosrdná láska nezůstane bez odplaty, že jest jistinou, která vynese mnohonásobný úrok netušených Božích darů a požehnání.

Nejen jednotlivci podporují náš ústav, ale i veřejné správní úřady, sociální instituce a korporace nám projevují svou přiznivost a pomáhají na naše nevyčerpitelné chorbé. Jsou to Fond státního presidenta v Praze, Zemský úřad v Praze, ministerstvo vnitra — odbor sociální a zdravotní správy — Národní pomoc prostřednictvím Svazu katolické charity v Praze, Z peněžních ústavů pak Zemská banka v Praze, Národní banka pro Čechy a

Morava v Praze, mnohé záložny, spořitelny a j. Mezi většími podniky, jímž jsme rovněž zavázáni upřímným díkem, uvádíme alespoň Zbrojovku a. s. v Brně, Továrnu na nábojky a kovové zboží v Praze — dále Loterní ředitelství a Ministerstvo dopravy a techniky v Praze. I podpůrná akce Spolku přátel Vincentina se svou předsedkyní p. V. Weyrovou je velmi záslužná nejen svými příspěvky, ale tou láskou, kterou nám spolek projevuje.

Je nám opravdu líto, že nemůžeme uvést ani jména velikých a mimořádných dárců, vždyť mnohdy je ani sami neznáme, jako se vyskytl případ z Moravy, mnohdy zase dobrodinci si nepřejí být ani jmenováni, protože si chtějí tak ve skrytu ukládati na úrok Boží. Dlouhá řada jmen, mezi nimi i vynikajících osobností, je však pečlivě uschována nejen v ústavním archivu a v srdcích našich vděčných chovanců, ale i ve zlaté knize nebeské, což je cennější a důležitější než sebekrásnější poděkování zde na světě.

Prece však se musíme pokusit vyjádřit svou nehlubší a nejsrdčnější vděčnost všem Vám drobným a milým dárcům, odběratelům našeho kalendáře a pohlednic, kteří máte největší zásluhu, že náš domov milosrdenství po všechna léta může plnit svůj důležitý, avšak obtížný úkol, který si při svém založení vytkl: starati se pokud možno o největší počet ubohých nevyčerpitelně chorých trpících, a to takových, kteří jsou opravdu nejchudší a nejnešťastnější. Těmto byla dávana u nás přednost vždy i před majetnými. Že jsme zůstali věrni této zásadě, je zpodobeno Vaším přičiněním, dobří přátelé trpících, neboť je Vás velice mnoho — a tu každý sebestenší peníz, i kdyby to byl jen chudý vdovův haléf, je součástíkou mohutné stavby velikolepého díla milosrdné lásky, nad nímž mnohdy žasne, když uváží, že chudý ústav začátkem roku 1944 se staral o 451 chovanců — kromě služebných sil. Za Vaší vytrvalou pomocí, jež tak ráda přinášela drobné oběti ve prospěch

trpících spolubratří, nemůžeme Vám jinak poděkovat, než z hloubi srdcí našich vděčných chovanců vycházejícími slovy: Bůh Vám mnohonásobně odplatí!

Naše vděčnost by však nebyla úplná, kdybychom si na tomto místě také nevzpomněli na četné v Pánu zesnulé dobrodince, kteří ve svých posledních pořízeních a odkazech štědrě pamatovali v uplynulém roce na náš ústav. Jsme s nimi spojeni nesmrtelným poutem modlitby, páskou to, kterou nezníčí nic na světě. Srdce obdarovaného trpícího dovede býti vděčným, dovede oceniti lásku projevou hmotným darem a dovede právě svou modlitbou proměnití ten hmotný dar v nadpozemskou hodnotu, která bude mít svou platnost pro věčnost. Naši chovanci nezapomenou nikdy na své zesnulé dobrodince, neboť si jsou vědomi, že právě ti, kteří nás předešli na věčnost, vzbuzují v srdcích žijících tutéž lásku a soucítí s trpícími bližními, jakou projevíli oni za svého života.

Vnitřní uspořádání a řízení ústavu zůstalo jako předešlá léta v rukou Kuratoria Vincentina a Milosrdných sester sv. Karla Boromejského. Kuratorium, které rozhoduje o přijetí chovanců, o všech finančních otázkách, má vrchní řízení ústavu a zastupuje jej na veřejnosti. Skládalo se kromě čestného předsedy z devíti členů. Jako v předešlém roce, tak i nyní zůstává čestným předsedou zasloužilý p. Josef hrabě Nostitz-Rieneck, komtur řádu sv. Řehoře V. a velkostatkář, Plan bei Marienbad. Předsedou jest p. Jiří hrabě Sternberg, komtur řádu sv. Řehoře V. a majitel panství v Čes. Sternberku. Jeho stálým náměstkem jest Dr. Josef Sklenář, komtur řádu sv. Řehoře V., advokát v Praze. Dalšími členy jsou:

Dr. Jan Zák, vrchní soudní rada v Praze.
Josef Šolc, rytíř řádu sv. Silvestra, ředitel Hypoteční banky České v. v. v Praze.
Hanus hrabě Kolowrat-Krakowský, Praha.
Ing. Josef Kadlec, architekt a stavitel v Praze.

MUDr. Karel Černý, profesor České Karlovy university, odborný zubní lékař v Praze.
Dr. Frant. kníže Schwarzenberg v Praze.

P. Jan Hudek, čestný konsistorní rada, katecheta v. v., duchovní správce Vincentina a redaktor kalendáře v Praze.

Agenda ústavu, která s jeho vzrůstem a stále se zvětšujícím počtem chovanců rok od roku stoupá, obsahuje v obou domech v Břevnově i ve Smečně na 24.955 vyřízených spisů, což mluví nejlépe o mimořádném vypětí sil ke zdoření tak obtížného úkolu.

Během roku 1943 bylo přijato do ústavního ošetřování 84 nových chovanců; vystoupilo anebo do péče jiných ústavů bylo předáno 29 osob a zemřelo 33 ošetřovanců. Koncem roku 1943 bylo v obou domech Vincentina 451 nevyléčitelně nemocných, ale ke dni 30. září 1944 se jejich počet zvýšil na 466, ovšem na úkor místa a pohodlí jiných, ale žádosti a prosby byly tak naléhavé a přicházely tak

zoufalé žádosti, že se muselo vyhovět a musel se prokázat skutek milosrdenství, který vlastně prokázali naši chovanci, že se uspokojili a s láskou přijali mezi sebe trpící spolubratry. A jak vyhověti jiným žádostem a prosbám neméně naléhavým, když už není ani místačka a všechno je přeplněno?

Ošetřovací dňi chovanců za rok 1943 dostoupily úhrnné číselce 162.199; z toho připadá na Břevnov 64.694 a na Smečno 97.505 ošetřovacích dnů.

Z pokladni zprávy přinášíme aspoň tu nejdůležitější. Denní ošetřovací náklad na jednoho chovance činil v r. 1943 K 21.65, roční K 7.905.90. V této částce jsou zahrnuta nejen všechna vydání osobní za stravné, léčení, ošacení a celé zaopatření, jež Vincentinum svým nemocným poskytuje, ale i vydání věoná, týkající se udržování budov, inventáře, pojištění, mezd personálu a jiných rozličných výdajů. Z účetní uzávěrky vyplývá, že pro všech 451 chovanců bylo zapotřebí úhrnného nákladu v částce K 3.513.805.40. — Ke vstupu ústavního hospodaření, jež shledala vše v nejlepšímu pořádku, byla provedena zástupčí Zemského úřadu v Praze ve dnech 2. a 3. prosince v Břevnově i ve Smečně.

Vnitřní správu ústavu jako v dřívějších letech vedly prozíravě, vpravdě s materskou péčí a starostlivostí Milosrdné sestry sv. Karla Boromejského v čele se svou zástupčíou představenou velebnou matkou Hortencií Urbanovou. — Duchovní správu v Břevnově vykonával nezištně a obětavě P. Jan Hudek, čest. konsistorní rada a katecheta v. v. — a ve Smečně P. Ant. Böhm, arcibiskup. notář a farář v. v.

Lékařské ošetření nemocných v Břevnově obstarával MUDr. Josef Kratochvíl, praktický a okresní školní lékař ve Sřešovicích, ve Smečně MUDr. František Topka, obvodní lékař.

Kromě věcné loterie Vincentina, která měla tah 24. února 1944 a skončila se 24. května, nepříhodilo se u nás nic tak pozoruhodného, co by mohlo veřejnost zajímat. Dny byly vyplněny, jako u většiny dnešních lidí, tuhým zápasem, aby i přes těžké poměry doby mohla být ubráněna existence našich ubohých trpících. Ze se nám to i tentokrát jakž takž podařilo, děkujeme po Bohu hned Vám, naši věrní, dobří přátelé, kteří jste na náš ústav pamatovali nejrůznějšími způsoby. Jak Vám je soucítí k trpícím vnuki, ať už to byly dary peněžní, hmotné, odbírání našich tiskovin, získávání nových dobrodinců, nebo vzpomínka v poslední vůli, či snad jen vřelé slovo uznání, doprovázené cennou radou, přínulovou a pod., všim jste si získali zásluhy o náš ústav. Se svým záslužným skutkem se jste jednou shledáte ke své úště, i kdybyste na svou pomoc dávno zapomněli. Věřme, že nás neopustíte ani v tomto roce, ani v dalších letech a dopomůžete nám, aby domov nevyléčitelně chorých byl ubohým trpícím zachován.

Mistr svlékl pouze kabát, vždyť půjde odpoledek na požehnání. Je přece Boží tělo.

»To se to vydařilo, buď Bohu chvála,« liboval si celý zemdlený. Paní mistrová pověsila posvěcené věnečky na obrazy a kříž.

»Zas nám dopřál Pán Bůh dožítí se tohoto svátku v radosti a ve zdraví. Na mou pravdu, je mi o tom Božím těle, jako by se mne všechno spadlo.«

Bylo tomu tak — a co hlavního — Hrázovo pořekadlo se zase jednou osvědčilo. Komu předvídal, že do Božího těla se mu všechno napraví, nebo zahojí, ten mu mohl dátí toho roku za pravdu.

Oltáře zůstaly na náměstí až do druhého dne. Lidé si uřadovovali větvičky z březek a dávali si je doma za obrázky. Po celém okolí se o něčem jiném nemluvílo, než jak to bylo krásné na Božím těle a jak se to vydařilo.

Druhého dne byly opět všechny stavy a úřady zastoupeny v kostele. Sloužila se mše svatá za všechny zemřelé účastníky Božího těla minulých let. U lavic stál celý les ce-

chovních korouhví. Vzádu, v poslední lavici, u samých dveří skláněl hlavu knihař Hráz a modlil se:

»Dej nám, Pane, dočkati se zase Božího těla. Káďi ponese me života rmut a žal po celý rok, jen když zase uvidíme tvou slávu.«

Po dlouhých letech se všechno změnilo. Sotva zahne profídly průvod zpět do Kostelní ulice, plaše se odklizejí oltáře. Zdá se, jako by se lidé styděli jít v průvodě. Všechno je takové nejisté a odbývá se kvapem. Ve dvanáct hodin je dávno po slavnosti.

Plyne Labe v širou dále. Pod zámek ještě dumá vetřchá chaloupka s dřevěnou pavlačí, pamětnice toho, jak se dříve slavivalo Boží tělo. V chaloupce však už dávno není poctivého knihaře Hráze. Odpočívá i s manželkou Maríí na tichém hřbitůvku u svaté Rosalie. Ale na vysokých valech šumí staré stromy, jež znaly jeho šlechetné srdce a byly svědky nejedné jeho splněné radosti o Božím těle.

A ty staré stromy praví, že je toho poctivce škoda.